

XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua. Xedea

1.- Araudi honen xedea da Tolosako Udalaren eta herritarren arteko harremanak eta parte hartzeko bideak arautzeko modu, bitarteko eta prozedurak zehaztea, eta, horrenbestez, herritarrek ardatz dituen gobernantza ereduari sostengua ematea.

2.- Horrekin batera, Tolosako udalak gardentasun arloa betetzea eta herritarrekiko informazio eta komunikaziorako egiturak zehaztea du xede.

3.- Arautegi honetan ere zehazten dira Tolosako komunitatearen garapenerako funtsezkoak diren arloetarako moduak, bitartekoak eta prozedurak: hala nola, gizabanakoen eta giza taldeen ahalduzkoak, buruzkoak, elkartegintzaren sostenguari buruzkoak eta elkarlan publiko-sozialerako markoak eta bitartekoak.

4. Azkenik, arautegi honetan jasotakoak printzipio hauetan oinarrituta daude: interes komunaren lehentasuna, aniztasuna, berdintasuna eta diskriminaziorik eza, inklusioa, irisgarritasun unibertsala, datu pertsonalen babesa, eskuragarritasuna, gardentasuna, ulergarritasuna, publikitate aktiboa eta kontuak ematea.

2. artikulua. Aplikazio esparrua

1.- Gardentasunari dagokionean, Tolosako udalari berari eragiten dio, bai eta bere menpeko erakunde autonomoak eta udal titulartasunpeko sozietateak ere, barne egitura izan dezakeen eraginarengatik.

2.- Gainerako alorrei dagokienean, arautegi honen aplikazio esparrukoak dira, kasu bakoitzean ezarritako berezitasunekin, Tolosako biztanleak eta bertan jarduten duten herritarren elkarte eta kolektiboak.

Arau honetan arauturiko eskubide batzuk erabili ahal izateko, udalerriko biztanle izatea eskatuko da, edo herritarren elkarte, kolektiboen eta erakunde juridikoen kasuan, helbidea, egoitza edo jarduera esparrua Tolosan dutela egiaztatzea, eta beharreko ordezkagarritasuna izatea.

3.- Araudi honen ondorioetarako, bertako biztanletzat hartuko da Udaleko biztanleen erroldan inskribatua dagoen pertsona oro. Halaber, Tolosako herritartzat hartuko da udalerrian bizi den pertsona oro.

4.- Arau honen ondorioetarako, herritarren elkarte edo kolektibotzat hartuko da helbide soziala, egoitza edo jarduera esparrua Tolosako udalerrian duen oro. Halaber, arau honetako

eskubideak egikaritzeko, herritarren elkarte eta kolektiboek emakumeen eta gizonen arteko berdintasun printzipioa bete beharko dute.

5.- Arau honen ondorioetarako, erakunde juridikotzat hartuko da helbide soziala, egoitza edo jarduera esparrua Tolosako udalerrian duen entitate oro.

6.- Udalerrian erroldatuta ez dauden pertsonak, kolektiboek edo langileek ere parte hartu ahal izango dute aurrera eramaten diren parte hartze prozesuetan, kasu bakoitzerako finkatuko diren baldintzen arabera.

3. artikulua. Helburuak

Honako helburu eta jarduera printzipio hauek ditu araudi honek:

1. Gobernantza onaren bidean zerbitzuak eta prozedurak definitzea partaidetza, gardentasuna eta informazioa eta ahalduntze eta kapazitazioaren bidean.
2. Partaidetzarako araudi esparrua zehaztea.
3. Herritarren eskubideak bermatzea.
4. Organo iraunkorren izaera eta funtzionamendua gaurkotzea Tolosako udalaren antolaketa instituzionala kontuan hartuz.
5. Partaidetzan oinarritutako prozesuen kalitatea bermatzea.
6. Lankidetzaren publiko-sozialeko formulak zabaltzea eta sendotzea.
7. Gardentasun eta komunikazio eskubideak eta prozedurak definitzea
8. Udal teknikari eta politikarien prestakuntza eta kapazitazioan aurreratzea.
9. Herritarrak eta eragileen ahalduntzean eragitea udalarekin izan behar dituzten jardueren inguruan.
10. Arautegi hau eratzeko partaidetza prozesuan zehar eta arautegi honetan bertan gizon eta emakumeen arteko berdintasuna eta interseksionalitatea aintzat izatea eta bere tresna eta prozedura desberdinen baitan, emakumeen eta gizonen parte hartze orekatua bermatzeko neurriak edota mekanismoak aurreikustea, modu errealean eta eraginkortasunez aplikatuak izan daitezten.

Zeharkako helburuak:

1. Tolosako udalean partaidetza kultura garatzeko beharrezko aldaketak sartzea.
2. Partaidetzaren eragina behartzea udal politiketan eta erabaki hartzean.
3. Gobernantza publikoan berrikuntza sustatzea ondorengo lau ardatzetan:
  - Berrikuntza demokratikoa.
  - Berrikuntza soziala.
  - Berrikuntza zerbitzu publikoetan.
  - Berrikuntza metodologikoa.

4. artikulua: Jarduteko printzipio etikoak Tolosako udalean

Tolosako Udalaren zerbitzura ari diren pertsona guztiek, eta bereziki, dagozkien udal organoetan erabakiak hartzeko gaitasuna dutenek, ondoko jokaera printzipio hauen arabera jardungo dute: zintzotasuna, eredugarritasuna, inpartzialtasuna, gardentasuna, zuzentasuna, **berdintasuna**, errespetua, zerbitzu publikoarekiko dedikazioa eta kontuak ematea. Funtzio publikoaren eta toki erregimenaren alorreko legeriak eta gobernu egokiaren, gardentasunaren eta herritarren parte hartzearen alorreko araudi espezifiko osoak haiei buruz egiten duen definizioaren arabera interpretatuko dira printzipio etiko horiek.

x.-GOBERNU IREKIA

Kalitate instituzionala indartzeko eta Udalaren eta herritarren artean esparru berri bat ezartzeko bidea da gobernu irekia.

Hauek dira gobernu irekia bermatzeko bitartekoak:

a) Gardentasuna sustatzea eta arategi honetan eta gardentasunaren arloko oinarrizko legerian jasotako publizitate aktiboko betebeharrak betetzea.

b) Informazio publikoa eskuratzea gardentasunaren arloko oinarrizko legeriak eta arategi honek aurreikusitakoarekin bat etorrira.

c) Informazio publikoa datu ireki gisa eskueran jartzea; hau da, halatan non datuak eskueran eta irisgarri egon ahal izan daitezzen erreprodukzio, aldaketa edo beste datu batzuekiko integrazioarako arrazoizko kostuarekin, eta ahalbidetu dadin informazio hori pertsona orok askatasunez erabiltzea, berrerabiltzea eta birbanatzea, erabat errespetatuz pribatutasun, segurtasun edo jabetzagatiko eman daitezkeen murrizketak.

d) Herritarren partaidetzarako tresnak eta bideak garatzea.

d) Lankidetzeta Udalaren eta herritarren edo herritarren kolektiboen artean.

f) Kontuak ematea udal jardueren balantze ekonomikoa eta soziala ezagutu ahal izateko.

I. TITULUA: GARDENTASUNA ETA INFORMAZIOAREN KUDEAKETA TOLOSAKO UDALEAN

I. KAPITULUA: GARDENTASUNA EKINTZA PUBLIKOAN

5. artikulua. Gardentasuna

- 1.- Gardentasuna da herritarrei Tolosako udalaren esku dagoen informazio publikoa erraz ulertzeko moduan eskuratzeko bidea ematea.
- 2.- Gardentasunak udaleko jarduera publikoa ikustaraztea du helburu: antolaketari, ekonomia- eta aurrekontu-kudeaketari, araudi erregulatzailerari eta jarduera-datuei buruzko informazioa. Hartara, herritarrek jakin ahal izango dute Udala nola gobernatu eta administratzen den, zer erabaki, nola eta zergatik hartu diren eta baliabide publikoak zertan erabiltzen diren, jarduera publikoa ebaluatu ahal izateko eta boterea arduraz baliatzen dela bermatzeko. Horrez gain, informazioa eta gardentasuna funtsezko baldintza dira herritarren partaidetzarako.
- 3.- Gardentasuna bi modura ahalbidetu daiteke: publizitate aktiboaren bitartez eta informazio publikoa eskuratzeko eskubidea gauzatzearen bitartez.
- 4.- Gardentasuna bermatzeko, Tolosako Udalak bere jarduera ezagutzera emango du, betiere, aplikagarria zaion legeriak ezarritako esparru eta mugen barruan.
- 5.- Herritarren eskura jartzen den informazioa kalitate handienekoa izan dadin honako printzipioak zainduko ditu Tolosako Udalak: informazioa egiazkoa, objektiboa, argia, koherentea, denboran egokia, materialki nabarmena, egituratua, zehatza, ulergarria, osoa, segurua, erraz erabiltzeko modukoa, irisgarria, kanal anitzekoa, konparagarria, formatu anitzekoa, eta elkarreragingarria eta berrerabilgarria izatea, legeak ezartzen duen baldintzetan. Informazio horrek ez du hizkuntza sexista erabiliko eta Tolosako udalak ezarrita dituen hizkuntza irizpideak beteko ditu.
- 6.- Eten digitala gainditzeko, egiturazko hainbat arrazoi medio direla eta; hala nola, adina, generoa, klasea edo jatorria, teknologiarako irisgarritasun neurriak ezartzea sustatuko da, eta, posible den neurrian, ordezeko bitartekoak jartzea aztertuko da.
- 7.- Tolosako Udalak gardentasunerako estrategia definituko du eta gardentasun-betebeharren jarraipena eta kontrola egingo du.

6. artikulua. Publizitate aktiboa

- 1.- Publizitate aktiboa herritarren interesekoa den informazio publiko guztia aldizka, eguneratuta eta modu ulergarrian publiko egitean datza, konpromisoak nola betetzen dituen modu frogagarrian ezagutaraziz eta tokiko botere publikoek herritarrei kontuak ematea gauzatuz, komunikazio-interakzioko prozesua sustatu ahal izateko.
- 2.- Udalak modu jarraituan, sortu ahala, zabalduko du herritarren interesekoa den informazio garrantzitsuena Interneteko atariaren, udal informazio zerbitzuen edota administrazio zerbitzuen bidez. Hori guztia herritarrek jakin dezaten tokiko gobernu eta administrazioa nola antolatzen diren, zein eginkizun dituen, bere erabakietan zein esparru

eta politika lehenesten dituen, eta tokiko zerbitzu publikoen kudeaketan baliabideak nola esleitzen dituen.

3.- Garrantzi publikoko eta herritarren interesekotzat hartzen da gutxienez toki erregimeneko araudiak eta gardentasunaren alorreko legeria espezifikokoak jasotzen duen informazio guztia, eta baita udal arduradunek, ofizioz edo herritarren interesak ordezkatzeko dituzten erakundeek eskatuta, egokitzen hartzen duten informazio guztia.

- a) Udalari eta antolamenduari buruzko informazioa.
- b) Informazio juridiko-normatiboa.
- c) Tokiko politika publikoen eta zerbitzu-zorroaren gaineko informazioa.
- d) Kudeaketa publikoari buruzko informazioa.
- e) Toki-erakundearen zerbitzurako langileei buruzko informazioa.
- f) Informazio ekonomiko-finantzarioa eta aurrekontuei buruzko informazioa.
- g) Interes orokorreko informazioa.
- h) Udal zerbitzuen kudeaketaren berri eman kudeaketa txostenen bitartez.

4.- 3. Puntuan zehaztu den informazio guztia datuak sexuaren arabera bereizita argitaratuko da Tolosako Udalak, hala dagokionean.

5.- ez da hizkera sexista erabiliko, ezta emakumeen diskriminazioa edo estereotipo sexistarik erakusten duen irudirik ere argitaratuko den dokumentazio, publizitate, irudi edo material orotan.

6.- Publiko egingo den informazio oro euskaraz eta gaztelaniaz egongo da.

7. artikulua.- Udalari eta antolamenduari buruzko informazioa.

1.- Arlo honetan, gardentasunari buruzko gutxieneko betebeharrak honakoak dira:

- a) Udalaren organoak, beharrezkoak eta osagarriak, honako hauek adierazita: beraien titularrak (osaera), horiek betetzen dituzten eginkizunak eta horiei aplikagarri zaizkien arauak. Era berean, publiko egingo dira organo bakoitzaren gai-zerrendak eta hartzen dituzten erabakiak.
- b) Udalean eta gobernu-taldeetan ardura politiko gorena duten pertsonen buruzko informazioa, curriculumeko datuak barne.

- c) Publiko egingo dira udaleko gobernu-plana, agintaldiko plana edo jarduera-plana, halakorik izanez gero, eta orobat, aldian-aldian, horien betetze-maila. Agintaldi plana agintaldiaren lehenengo urtean egingo da publiko eta urteko jarduera plana ekitaldi bakoitzaren hasieran argitaratuko da, eta jarduera planaren betetze maila, gutxienez, ekitaldia bakoitzaren itxieraren aurretik.
- d) Alkatearen eta zinegotzien arduraldi-araubidea.
- e) Udalean eta bere menpeko erakundeetan behin-behinekoak diren lanpostuen zerrenda.
- f) Udal ordezkarien ondasun eta jardueri buruzko urteroko aitopenenak, indarrean dagoen legerian ezarritako eran.
- g) Udaleko alderdi politikoei buruzko informazioa.
- h) Toki-erakundeko arlo eta sailen antolamendu-egitura eguneratua; berariaz aipatu beharko dira zuzendaritzako edo erantzukizuneko lanpostuak, lanpostu horiek betetzeko zer profil behar den eta lanpostu horiek betetzen dituztenek zer ibilbide profesional daukaten.
- i) Aholku-organoak eta gizarte-partaidetzakoak, haien jarduera eta erabakiak barne.
- j) Edonolako erakunde instrumentalak, eta arduradun gorenak zein diren eta haien antolamendu-egitura zer-nolakoa den ere adierazi beharko da.
- k) Antolamendu-egituren plan eta programak –beren xede zehatzak eta horiek gauzatzeko aurreikusitako baliabideak eta epea identifikatuz–, eta plan eta programon betetze-maila eta emaitzak, zeinak aldizka ebaluatu eta argitaratu beharko baitira, toki-administrazio eskudunak zehazten duen eran, neurketa eta balorazioko adierazleekin batera.

8. artikulua.– Informazio juridiko-normatiboa.

Arlo honetan, gardentasunari buruzko gutxieneko betebeharrak honakoak dira:

- a) Udal ordenantza, erregelamendu eta aurrekontuen proiektuak, beranduenera ere, hasierako onarpena eman eta berehala argitaratuko dira.
- b) Publikoak izango dira, halaber, udal-organoek onartutako erabakiak, baldin eta zuzenbidea interpretatzen badute edo ondorio juridikoak badituzte.
- c) Tolosako udaleko aholku-organoen txosten edo irizpenak ere publikoak izango dira.
- d) Herritarren partaidetzako prozesuen txostenak eta ondorioak, halakorik baldin badago.
- e) Hasita, martxan eta bukatuta dauden partaidetzako prozesuak. Eta bereziki, prozesu horiekin lotutako txostenak.

9. artikulua.– Tokiko politika publikoen eta zerbitzu-zorroaren gaineko informazioa.

Arlo honetan, gardentasunari buruzko gutxieneko betebeharrak honakoak dira:

- a) Tolosako udalak modu argi, irisgarri, ulergarri eta errazean zabalduko du zer sartzen den herritarrei eskaintzen dieten zerbitzu-zorroan, eta berariaz zehaztuko du zer ondasun eta prestazio eskaintzen dituen zenbatekoa den horien kostua, bai osotara eta bai pertsona bakoitzeko.

- b) Era berean, publiko egingo ditu zerbitzu-kartak edo pareko dokumentuak, eta, halakorik dagoenean, zerbitzuen kalitatea ziurtatzeko edo egiaztatzeko prozesuak.
- c) Eskaintzen den zerbitzu bakoitzaren ordutegia eta ordaindu beharreko prezio publikoak edo udal-tasak zehaztuko dira.
- d) Gainera, informazio agregatua, laburra eta argia eskainiko da honako zerbitzu hauen gainean:
  - 1.- Mantentze-lanak eta obrak
  - 2.- Segurtasun publikoa eta babes zibila
  - 3.- Hondakinen bilketa eta tratamendua
  - 4.- Uraren kudeaketa
  - 5.- Kale-garbiketa
  - 6.- Ekonomia-jarduerak eta lizentziak
  - 7.- Hirigintza eta ingurumena
  - 8.- Kultura eta kirolak
  - 9.- Gizarte-zerbitzuak
  - 10.- Emakumeen eta gizonen berdintasuna

10. artikulua.- Kudeaketa publikoari buruzko informazioa.

Arlo honetan, gardentasunari buruzko gutxieneko betebeharrak honakoak dira:

- a) Kontratu guztiak publikoak izango dira, honako hauek adierazita: xedea, iraupena, lizitazio- eta esleipen-zenbatekoa, zein prozeduraren bidez egin den, zein bitartekoren bidez iragarri den, prozeduran parte hartu duten lizitatuzaileen kopurua, esleipendunaren nortasuna, eta kontratuaren aldaketak eta luzapenak. Kontratuetan atzera egiteko eta kontratuari uko egiteko erabakiak ere argitaratuko dira.
- b) Datu estatistikoak sektore publikoko kontratuen legedian aurreikusitako prozeduretako bakoitzaren bidez esleitutako kontratuak aurrekontuaren gainean hartzen duten ehunekoari buruz.
- c) Ezarritako zigorrek, hala badagokio, kontratisten ez betetzeengatik.
- d) Suntsiarazitako kontratuen zerrenda. Bereziki, publiko egingo dira kontratuetan atzera egiteko eta uko egiteko erabakiak.
- e) Kontratu txikiak hiru hilabete behin argitaratuko dira, modu agregatuan, eta argitaratzen direnetik gutxienez 12 hilabetez emango da horien berri.
- f) Sektore publikoko kontratuei buruzko legerian aurreikusitako prozedura bakoitzaren bidez esleitutako kontratuak aurrekontuaren gainean zenbateko ehunekoa hartzen duten adierazten duten estatistika datuak argitaratuko dira.
- g) Sinatutako hitzarmenen zerrenda, honako hauek adierazita: sinatzaileak, xedea, iraupena, aldaketak, prestazioak eta adostutako betebeharrak ekonomikoak –halakorik baldin badago–.
- h) Sinatzen diren kudeaketa-gomendioak ere argitaratuko dira, honako datu hauek adierazita: xedea, aurrekontua, iraupena, betebeharrak ekonomikoak eta azpikontratazioak,

berariaz aipatuz esleipendunak, esleipena egiteko jarraitutako prozedura eta esleipenaren zenbatekoa.

i) Emandako diru-laguntza eta laguntza publikoak: zenbatekoa, xedea edo helburua, eta onuradunak.

11. artikulua.– Toki-erakundeen zerbitzurako langileei buruzko informazioa.

Arlo honetan, gardentasunari buruzko gutxieneko betebeharrak honakoak dira:

a) Publiko egingo dira enplegu publikoaren eskaintzak, zenbateraino bete diren, eta funtzionario eta lan-kontratupeko langileentzako hautaketa-prozesuak –deialdiak, eta izendapenera arteko edo kontratua sinatu arteko egintza guzti-guztiak barne–.

b) Toki-administrazioek edo beste erakunde mota batzuek emandako ikastaroak eta prestakuntza-programak.

c) Sindikatu ordezkartzako organoak osatzen dituzten kideak eta horretarako liberatuta dauden pertsonen kopurua, berariaz aipatuko da zer ordu-kreditu duten.

d) Lanpostuen zerrendek taula sinoptiko bat jasoko dute, non, kategoriaren arabera ordainsari indibidualizatua jartzeaz gainera, antolamendu-tresna horren elementu garrantzitsuenak laburtuko diren.

e) Bateragarritasun-adierazpenen arloan eskumena duen organoaren ebazpenak.

12. artikulua.– Informazio ekonomiko-finantzarioa eta aurrekontuei buruzko informazioa.

Arlo honetan, gardentasunari buruzko gutxieneko betebeharrak honakoak dira:

a) Tolosako udalaren aurrekontuak argitara emango dira osorik eta eguneratuta, modu erraz, argi eta grafiko batean, partida nagusiak deskribatuko dira eta informazio zehatza emanez beraien exekuzio-maila ezagutzeko eta ekitaldian zehar onetsitako aurrekontu-aldaketak jakiteko.

b) Argitaratu beharreko urteko kontuak, eta kanpo-kontrolako organoek horiei buruz egiten dituzten kontu-auditorien eta fiskalizazioen txostenak.

c) Aurrekontu-egonkortasunerako eta finantza-jasangarritasunerako helburuak betetzeari buruzko informazioa.

d) Diru-sarrera eta gastuei buruzko oinarrizko informazioa.

e) Hornitzaileen ordainketaren arloko berankortasunaren gaineko legeria betetzeko epeak.

Dokumentu hau zirriborroa da. Oraindik ez dago erabat amaituta eta moldaketak jasoko ditu hainbat bideetatik jasoko dituelako berrikuspenak, zuzenketak eta ekarpenak: udal teknikariak, udaleko ordezkari politikoak, herritarrek, elkarteak, kolektiboak, udaleko idazkaria, ... eta baita erredakzio aldetik ere.

2021eko maiatza-ekaina

f) Ondareko ondasun higiezin zerrenda, hala bere jabetzakoak direnena nola haien gaineko eskubide errealen bat duenena.

g) Kontzeptu guztiak hartuta toki-erakundeko ordezkari politikoek eta zuzendaritzako langileek jasotzen dituzten ordainsariak, eta kargua edo eginkizuna utzi ostean jasotzen dituzten kalte-ordainak –halakorik izanez gero–.

13. artikulua.– Interes orokorreko informazioa.

1.– Herritarrentzako interesekoa den informazioa ere argitaratuko da, ahaztu gabe betiere dagokion arautegi espezifikoa ezarritako informazio-betebeharrak.

2.– Ezagutzera emango dira herritarren arretarako eta partaidetzarako zerbitzuak eskaintzeko dauden kanalak.

14. artikulua.– Datuen irekitasuna.

Arautegi honen aplikazio-eremuak eragindako subjektuek beharrezkoak diren ekintzak sustatu beharko dituzte beren eskura dauden datuen benetako irekitasunerako, berrerabiliak izan daitezen, betiere pribatutasun-, segurtasun- eta jabego-murrizketak erabat errespetatuz. Datu-irekitasuntzat ulertzen da datuak eskueran jartzea web-bidez eskuragarri izango den formatu digital, estandarizatu eta irekian, egitura argi eta esplizitu bati jarraituta, herritarrek eta agente konputazionalak ulertu eta berrerabili ahal izateko eran.

15. artikulua.– Informazioaren berrerabilpena.

1.– Tolosako udalak informazio publikoa berrerabil dadin bultzatuko du, sektore publikoko informazioa berrerabiltzearen inguruko oinarriko legeriarekin bat, herritarrek toki-erakundeen esku dauden eta nahi erara erabiltzeko diren datuak baliatu ahal izan ditzaten.

2.– Berrerabilpena da Tolosako udalaren esku dauden datuak eta informazioa herritarrek erabiltzea helburu komertzial edo ez-komertzialekin, betiere erabilera hori administrazio publikoaren jardura bat ez bada eta arlo horretan aplikatu beharreko legerian aurreikusitakoarekin bat etorritik burutzen bada.

II. KAPITULUA: HERRITARREKIKO INFORMAZIO, KOMUNIKAZIO ETA ORIENTAZIO EGITURAK

16. artikulua. Herritarrekiko informazio, komunikazio eta orientazio bideak

1.- Tolosako Udalak informazio, komunikazio eta orientazio kanalak jarriko ditu herritarren eskura, udal jarduerak eta zerbitzuak ezagutu ditzaten, eta edozein pertsonaren eskariak modurik egokienean asetzeko orientabideak eman ahal izateko.

2.- Herritarrei behar duten informazioa zabaltzeko Udate zerbitzuak oinarritzko bide hauek erabiliko ditu, Tolosako udaleko Herritarren arreta zerbitzua arautzen duen ordenantzaren 16. artikuluan zehazten den bezala:

a) Aurrez aurreko arreta Herritarrentzako Arreta Zerbitzuan.

b) Telefono bidezko arreta

c) Udaleko webgunea

d) Udaleko iragarki-taula

e) Argitalpenak, buletinak, bandoak.

f) Sare sozialak, SMSak eta bestelakoak.

2.- Informaziorako eskubidea bermatze aldera, Tolosako Udalak behar diren mekanismo guztiak ezarriko ditu informazioa zabaltzeko sistemak berdin irits daitezzen emakume eta gizonengana, bai eta erregistroan inskribatuta dauden herritarren talde, kolektibo eta erakunde guztiengana ere, eta hizkuntza inklusiboa erabiliko du horretarako.

3. Era berean, eskura dituen baliabideak jarriko ditu arrakala digitalaren ondoriozko desberdintasunak eta gizarte-, ekonomia-eta lurralde-baldintzatzaileak zuzentzeko eta gainditzeko.

4.- Tolosako udalean indarrean dauden hizkuntza irizpideak beteko dira informazioa zabaltzeko eta herritarrekiko komunikazioa eta orientazio lanak gauzatzeko.

17. artikulua. Herritarrei zuzendutako arreta integrala eta zentralizatua

1.- Herritarrek Udalarekin duten harremana hobetu eta arintzeko, Tolosako Udalak arreta integrala eta zentralizatua eskainiko die herritarrei, Udateren (HAZ) bitartez.

2.- Herritarrentzako erreferentziazko zerbitzua da Udate, eta bertatik eskainiko zaizkie herritarrei esku-hartze tekniko espezializatua behar ez duten udal zerbitzu gehienak: udalerritari eta udalari buruzko informazioa eman, izapideak egin eta kudeatuko dira bertatik.

3.- Herritar guztien ezaugarri eta beharretara bermatzeko asmoz, zerbitzu honek kanal anitzeko formulak erabiliko ditu. Horretarako, aurrez aurreko, telefono bidezko eta bitarteko elektronikoen bidezko arreta moduak konbinatuko ditu.

4.- Informazio guztia EAEko bi hizkuntza ofizialetan egongo da, eta aurrez aurreko zerbitzuan, eskatzaileak aukeratuko du zein hizkuntzatan jaso nahi dun arreta.

18. artikulua. Interneteko ataria

1.- Tolosako Udalak informazioaren eta komunikazioaren teknologien erabilera bultzatzeko konpromisoa du, espediente elektronikoaren eta bere udal webgunearen garapenaren bidez, honako hauek lortzeko:

- a) Udal administrazioarekiko kudeaketak ahalik eta gehien erraztea.
- b) Erakundearen eta gobernu organoen jarduerari buruzko informazio eguneratua eskaintzea.
- c) Administrazioaren eta herritarren artean komunikabide interaktiboa ahalbidetzea.
- d) Herritarren parte hartzea bultzatzea, herritarren ekarpenak jasotzeko eta erantzunkidetasun soziala bultzatzeko proiektu garrantzitsuetan erabakiak hartzeko.
- e) Interneteko atariko informazio guztia EAEko bi hizkuntza ofizialetan egongo da erabiltzaileak aukeratu ahal izateko nahiago duen hizkuntza.

19. artikulua. Egoitza elektronikoa

1.- www.tolosa.eus helbide elektronikoa finkatu da udal Administrazioaren egoitza elektronikoa orokor gisa, eta bertatik zuzeneko sarbidea egongo da Udalak herritarrei zerbitzu elektronikoak emateko sortzen dituen egoitza espezifiko guztietara, bai eta aurrez aurreko (Udate) eta telefono bidezko (010 zenbakia) informazio eta kudeaketa sistemen osagarri gisa ere.

20. artikulua. Udal komunikabideak

1.- Tolosako Udalak udal komunikabideak sustatuko ditu informazio esanguratsua argitaratzeko baliabide gisa. Argitalpenerako kanal konbentzionalak zein informazioaren teknologia berrietan oinarrituriko bideak baliatuko dira haien erabilera eta garapena ahalik eta gehien bultzatzeko.

2.- Hiru hilean behineko maiztasunarekin udal aldizkaria argitaratuko du udalak interes publikokoa den udal informazioa herritarrengana gerturatzeko.

3.- Komunikabide hauetako edukietan ez da hizkera sexista erabiliko, ezta emakumeen diskriminazioa edo estereotipo sexistarik erakusten duen irudirik ere.

4. Komunikabide hauek Tolosako Udalean indarrean dauden hizkuntza irizpideak jarraituko dituzte, hizkuntza ofizialen erabilerari dagokionean.

21. artikulua. Udal ordezkariengana iristeko aukera

- 1.- Alkateak eta haren ordezkariak araudi honetan jasotako baldintzetan erantzungo diete hitzordu eskaerei.
- 2.- Udal Taldeen bozeramaileek eta kideek, planteatzen zaizkien hitzordu eta elkarrizketa eskaerei erantzungo diete, dituzten giza baliabideek eta baliabide materialek horretarako aukera ematen duten heinean.
- 3.- Udal ordezkariengana telefono bidez edo bide telematikoen bidez iritsi ahal izateko, Udalak harremanetarako telefono zenbaki bat eta posta elektronikoko pertsonalaren helbide bat jarriko ditu gutxienez eskura, hitzorduak zehazteko helburuarekin.

II. TITULUA: HERRITARREN PARTAIDETZA ARTIKULATZEKO BIDEAK

I. KAPITULUA. HERRITARREN ESKUBIDEAK

22. artikulua. Parte hartzeko eskubidearen edukia

- 1.- Pertsona guztiek udal eskumeneko gai publikoetan norbanako nahiz kolektibo gisa parte hartzeko eta esku hartzeko eskubidea dute, arau honetan ezarritakoa betez.
- 2.- Udalari dagokio parte hartzeko eskubidea bermatu eta bultzatzea eta erabaki politikoak hartzeko prozesuetan herritarren esku-hartzea erraztea. Horretarako, bide eta tresna nahikoak sustatu behar ditu, irekiak, malguak eta denboraren erabilerara egokituak, ahalik eta jende gehien eta askotarikoagoa parte hartu ahal izateko egokiak, eta genero ikuspegiarekin diseinatuak; bide eta tresna horiek zailtzen dituzten oztopoak kendu behar ditu, eta bitarteko bereziak jarri behar ditu, inguruabar edo baldintzengatik zailtasun gehiago izan ditzaketen pertsona eta taldeengana iristeko.
- 3.- Tolosako Udalak emakumeen eta gizonen partaidetza orekatua bermatuko du berdintasun-baldintzetan, modu erreal eta eraginkorrean. Arreta berezia jarriko du eremu maskulinizatuetakoko edo talde, kolektibo eta erakunde mistoetako emakumeek parte har dezaten.
- 4.- Udal gai publikoetan parte hartzeko eskubidearen barnean honako eskubide hauek sartzen dira, gutxienez:
  - a) Eskatzeko eskubidea.
  - b) Entzuna izateko eskubidea.
  - c) Kexak, erreklamazioak eta iradokizunak aurkezteko eskubidea.

- d) Osoko Bilkuretan eta bestelako udal organoetan hitz egiteko eskubidea.
- e) Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak eskuratu eta erabiltzeko eskubidea.
- f) Biltzeko eskubidea.
- g) Herritar ekimenerako eskubidea.
- h) Kotsultarako eskubidea.
- i) Parte hartze eskubideak egiaz sustatzeko eskubidea.

23. artikulua. Eskatzeko eskubidea

1.- Pertsona guztiek Tolosako Udalaren eskumeneko edozein gairi buruz eskaerak edo eskabideak egin ahal izango dizkiote udal gobernuari, edo udalaren jardueren gainean argibideak eskatu, bai eskatzaileari bakarrik dagozkion gaietan eta baita interes kolektibo edo orokorra dutenetan ere. Eskaerek, jarduera zehatzen inguruko proposamenez eta argibideez gainera, bakarkako edo taldekako iradokizunak eta ekimenak jaso ditzakete.

2.- Eskaera egiten duen pertsonaren edo kolektiboaren nortasuna eta eskaeraren gaia modu fede emailean jasota uzteko baliozko edozein baliabide erabiliz gauzatu daiteke eskubide hori.

3.- Eskaerak behar bezala beteta aurkeztuko dira, idatziz eta administrazio prozeduraren alorrean indarrean dagoen araudiaren arabera baliagarria den edozein bide erabilia, izan aurrez aurre nahiz telematikoki. Horretarako, argi adierazi beharko dira izena, abizenak, jakinarazpenerako helbidea eta modua, nortasun agiri nazionala edo pasaporteia, eta baita eskaeraren helburua ere.

4.- Taldeka egindako eskabideetan, aurreko baldintza horiek betetzeaz gainera, eskatzaile guztiek sinatu egin beharko dute, eta sinadura horren ondoan horietako bakoitzaren izen abizenak eta Nortasun Agiriaren zenbakia adierazi beharko dute. Pertsona horien datuen konfidentziasuna ziurtatuko du udalak.

5.- Udalak eskabidea jaso izanaren agiria egingo du aurkezten den unean eta gehienez ere 10 eguneko epean onartuko du tramiterako, nortasuna behar bezala egiaztatzea ez den kasuetan ezik. Horrelakoetan, 15 eguneko epea emango da okerra zuzentzeko, eta ohartaraziko da, epe hori igarotakoan ez bada erantzunik jaso eskaera ez dela onartuko.

6.- Eskaerak ez dira onartuko honako kasu hauetan:

- a) Eskaeraren gaia Tolosako Udalaren eskumenekoa ez denean.
- b) Eskaerak berariazko administrazio tramitea duenean.

Azken bi kasu horietan, 45 eguneko epean, eskaera aurkezten den egunaren hurrengotik aurrera kontatuta, ebazpen arrazoitua emango da eskaera ez dela onartu adierazteko.

7.- Eskaera tramiterako onartzen bada, Udalak gehienez ere hiru hilabeteko epean erantzun beharko du, eta hala badagokio, horretarako hartutako neurrien edo aurreikusten diren esku hartzeen berri emango du.

24. artikulua. Entzuna izateko eskubidea

1.- Legezko interesa duten edo nolabait ere ukiturik suertatzen diren pertsona guztiek dute udal prozeduren tramitazioan edo udal ekintzak egitean entzunak izateko eskubidea.

2.- Entzuna izateko eskubidea ondorengo bideen bidez gauza daiteke:

a) Alkatearen ekimenez edo udalbatzako kide kopuruaren erabateko gehiengoak hala eskatuta, topaketen edo berariazko bilkuren bidez.

b) Herri ekimenaren bidez, herritarren elkarte eta kolektiboek eskatuta, baita herritar partikularrek eskatuta ere, baldin eta, gutxienez, 16 urtetik gorako herritarren %2-n sinadurak aurkezten badira.

3.- Entzunaldi publikoa eskatzen dutenek arrazoiak, eta, hala badagokio, eskaerak biltzen dituen idazki bat aurkeztu beharko dute administrazio prozeduraren alorrean indarrean dagoen araudiaren arabera baliagarria den edozein bide erabilita. Eskabideari jorratu nahi den gaiari buruzko txostena erantsiko diote, baita lortutako sinadurak ere, bertan sinatzaileen nortasuna adierazita.

4.- Agiriak jaso ondoren, Alkateak Entzunaldi Publikorako deia egingo du hurrengo 30 egunen barruan. Deialdiaren eta entzunaldiaren artean 15 eguneko tartea izango da.

5.- Topaketa edo bilkurek honako funtzionamendua izango dute:

a) Eskatzaileak aztertu beharreko gaiari buruzko azalpena ematea, gehienez ere hogeita hamar minutuz.

b) Udal arduradun politikoek iritzia eta jarrera agertzea, gehienez ere hogeita hamar minutuz.

c) Bertaratuek beren iritzia eman dezaten hitz-txanda irekia, 30 minutu gehienez ere, hitza hartu nahi dutenen artean banagarriak; denbora hori laburtu daiteke hitza eskatu nahi duten pertsonen kopuruaren arabera, saioak ez dezan bi ordu eta erdi baino gehiago iraun.

d) Udal arduradunek erantzuteko txanda, hala nahi izanez gero, eztabaidan agertu diren gaiak argitzeko; gehienez ere hamar minutuko iraupena izango du.

e) Ondorioak, halakoak egonez gero.

6.- Udalbatzan ordezkariak duten talde politiko guztiek, ordezkariak txikienetik handienara ordenatuta, esku har dezakete, hitzen txanda irekiaren ondoren eta erreplikaren aurretik.

Aldez aurretik adostu behar da talde bakoitzak zenbat denboran esku hartuko duen, gainerako denborak errespetatuz.

7.- Eztabaida horiek plataforma digitalaren bidez egiten direnean, ez da aipatutako denboretara egokitu beharko, haien funtzionamendua etengabea baita. Deialdi zehatzak zehaztuko du bere dinamikaren erregulazioa, eta, nolana ere, diskriminaziorik ezaren eta adierazpen askatasunaren printzipio demokratikoa errespetatuko du. Debekatuta dago iraingarriak izan daitezkeen adierazpenak egitea edo pertsonen buruzko oinarrizko arauak errespetatzen ez dituztenak egitea.

8.- Entzute publikoaz gain, Alkateak eta udal gobernu esparru jakin baten Ordezkari kargua dutenek hilean gutxienez 8 ordu izango dituzte Tolosako Udalak ezarritako aurretiko hitzorduen agendaren bidez herritarrek artatzeko. Hala ere, udal ordezkari politiko orok prest egon behar du herritarrekin eta haien ordezkariekin hitzorduak eta bilerak hitzartzeko, gaiak behar bezala kudeatzeko premiazko zat edo/eta beharrezko zat hartzen badira. Hori guztia beren irizpide askearen arabera telefonoz edo telematika bidez pertsonekin edo erakundeekin izan dezaketen komunikazioaren kalterik gabe.

25. artikulua. Kexak, erreklamazioak eta iradokizunak aurkezteko eskubidea

1.- Pertsona guztiek dute bakarka nahiz taldean udalaren eta tokiko zerbitzu publikoen jardueraren aurrean kexak, erreklamazioak eta iradokizunak aurkezteko eskubidea.

2.- Abisuak, kexak eta iradokizunak aurkezteko, Tolosako Udalak, Udate zerbitzuaren (HAZ) bidez, leihatila bakarraren kanal anitzeko sistema ezarria du eta honako hauek jasotzen ditu: aurrez aurreko bidea, Herritarren Arreta Zerbitzuaren bulegoetan; bide telematikoa, egoitza elektronikoaren bidez; eta telefono bidea, 010 telefonoaren bidez.

3.- Udatek (HAZ) kexak, erreklamazioak eta iradokizunak jaso eta dagokien organora edo zerbitzura bideratuko ditu, bertan azter ditzaten.

4.- Kexak, erreklamazioak eta iradokizunerako eskubideak erabiltzen dituzten pertsonen erantzun idatzi bat jasoko dute, arrazoiak azalduz, 3 hilabeteko gehienezko epean.

26. Osoko Bilkuretan hitza eskatzeko eskubidea

1.- Udalbatzaren Osoko Bilkurak publikoak dira.

2.- Edozein herritarrek hitza eskatu ahal izango du osoko bilkuretan, idatziz egiten bada osoko bilkura baino gutxienez 8 ordu lehenagotik. Eskaera gai zerrendako puntu gisa jasoko da Idazkaritza Nagusiak horren berri izaten badu Osoko Bilkura egin baino 72 ordu lehenagotik; bestela, galderen eta eskarien txanda amaitutakoan eztabaidatuko da gaia.

3.- Eskaeran argi adierazi beharko dira izena, abizenak, nortasun agira edo pasaportearen eta jakinarazpenerako telefonoa eta helbide elektronikoa.

4.- Eskaera egin duen pertsonak 10 minutu izango ditu eta alkateak edo dagokion zinegotziak erantzun ahal izango dio, erantzuteko eta erantzunari erantzuteko aukera bakarrarekin, hurrenez hurren. Eskatzaileak denbora gehiago beharko balu, eskaerarekin batera adierazi beharko du zenbateko denbora tarte estimatua beharko duen, artikuluko honetako bigarren puntuan adierazten diren baldintzetan.

5.- Publikoan dagoen edonork hitza hartu ahal izango du galderen eta eskarien tarte baliatuz.

6.- Osoko Bilkura berezietan herritarrek ezin izango dute hitz egin.

27. artikulua. Batzorde informatiboetan hitza eskatzea

1. Udaleko Batzorde Informatiboetako kide egonkorak politikari hautetsi eta udal teknikariak dira.

2.- Gai zerrendak, bileretan eskuarki parte hartu ohi dutenei bidaltzeaz gainera, gardentasun atarian argitaratuko dira 48 ordu lehenago. Gai zerrenda horretako punturen batekin inguruan hitza hartzeko interesa duen herritarrek edo kolektiboak batzordeko idazkariari edo lehendakariari eska diezaioke, gutxienez 8 ordu lehenagotik, hartan parte hartzea. Lehendakariak parte hartzeko aukera eman edo ukatu ahal izango dio horren arrazoiak emanda.

3.- Eskaera egin duen herritarri hitz egiteko tarteak utziko zaio eta batzordekideek erantzungo diote.

4.- Premiazko tramitearen bidez deitutako batzordeetan herritarrek ezin izango dute hitz egin.

28. artikulua. Biltzeko eskubidea

1.- Herritar orok du biltzeko eskubidea helburu edo interes publikoko gaiak gauzatzeko udal lokal, ekipamendu eta espazio publikoak erabiltzeko eskubidea, horiek lehenesteko irizpide gisa espazioen erabilgarritasuna izanik. Haietan biltzeko eskubidea gauzatu ahal izateko baldintzatzaile bakarrak espazioaren ezaugarriak eta udal arautegiak dira; baita jendea ibili ohi den leku publikoetan biltzeko eta/edo manifestatzeko eskubidea arautzen duen estatuko eta autonomia erkidegoko araudia ere.

2.- Aretoen erreserba aurrez-aurre zein telematikoki egin ahal izango da udalaren web atariaren bitartez.

3.- Udalak, ahal duen neurrian, bilerak egiteko behar bezala prestatutako ekipamenduak izango ditu. Haien erabiltzeko baldintzak ezagutzera emango ditu herritarrek haietarako sarbidea izan dezaten eta ahalik eta hoberen erabili ditzaten.

29. artikulua. Herritarren ekimenerako eskubidea

- 1.- Herritarren ekimena Udalak interes orokorreko eta udalaren eskumeneko jarduera jakin bat sustatzera bideratutako herritarren esku hartzea da.
- 2.- Ekintza zehatzak eskatzen dituzten ekimenak, bakarkakoak eta taldekakoak izan ahalko dira, beste asmorik eta formalitaterik gabe, eskaeratzat hartuko dira eta Araudi honen **xx.** artikuluan zehaztutako prozeduraren arabera izapidetuko dira.

30. artikulua. Herri kontsultarako eskubidea

- 1.- Herritarren kontsultekin, Udalak herritarren iritzia eskatzen du bere eskumenekoak diren garrantzizko gaien inguruan. Iritzi hori boto zuzen, aske, berdin eta isilpekoaren bidez adierazten da, horretarako ezarritako hautestontzi presentzial edo elektronikoetan, indarrean dagoen udal, autonomia eta estatu mailako araudiaren esparruan.

31. artikulua. Udal ordenantzak edo araudi proiektuei buruz informazioa jaso eta iritzia emateko eskubidea

- 1.- Udal ordenantza edo araudi proiektu bat prestatu aurretik, eztabaida eta kontsulta prozesua eramango da aurrera Araudi honetan xedaturiko edozein baliabide edo kanal erabilia eta betiere udalaren Internet atarian gardentasun atalean islatuta; bertan, etorkizuneko araudiak ustez ukituko dituen pertsonen eta erakunde garrantzitsuenen iritzia jasoko da gutxienez. Honako kontu hauek eztabaidatuko eta kontsultatuko dira: arauaren helburuak eta harekin konpondu nahi diren arazoak, hura onartzeko beharra eta aukera, eta betiere, egon daitezkeen soluzio alternatiboak eta haiek islatzen dituzten testuak.
- 2.- Administrazio-arau edo egintza bat egiten hasi aurretik, hori sustatzen duen administrazio- organoak ebaluatu egin behar du zein den proposamen horrek emakumeek eta gizonek kolektibo gisa bizi duten egoeran izan lezakeen eragina.
- 3.- Udal ordenantzak eta araudiak onartu aurreko eztabaida eta kontsulta tramite hori aurrekontu edo antolakuntza arauetan bakarrik baztertu ahal izango da, edo interes publikoko arrazoi larriak daudenean, eta hori jasota utziko da Osoko Bilkurari aurkezten zaizkion legezketasun txostenetan.

32. artikulua. Parte hartze eskubideak eraginkortasunez sustatzeko eskubidea

- 1.- Udalak eraginkortasunez sustatuko du kapitulu honetan araututako parte hartze eskubideen erabilera, horiek betetzeko eragozpen diren trabak kenduz.

2.- Legeek zehaztutako esparruaren barnean, emakumeen parte hartzea erraztuko duten berariazko neurriak hartuko dira gizonek eta emakumeek berdintasunezko baldintzetan parte hartu ahal izan dezaten.

3.- Udalak bereziki kontuan izango ditu haurren eta gazteen parte hartzea egiaz bultzatzen duten neurriak, kasu horretan barne-erregelamendu bat ezarri beharko da, eta haren funtzionamendurako beharrezko tresnak jarri, bai bere jardueretan, bai herritarrek hasten eta garatzen dituztenetan.

4.- Oro har, parte hartu behar duten pertsonen profilek ahalik eta aniztasun eta aniztasun handiena izan behar dute, eztabaidatuko den gaiaren ezaugarrien arabera, bai eta genero-berdintasun eraginkorra ere.

II. KAPITULUA: PARTE HARTZEKO GUNEAK

33. artikulua. Herritarren parte hartzeko guneak

1.- Herritarren parte hartzeko gune egonkorak herritarren parte hartzea bideratzeko espazio edo elkargune egonkor eta iraunkorrak dira. Udala eta herritar norbanako zein antolatutako edo bestelako erakundeak elkarrekin erlazionatzen eta lanean aritzen dira sektorekako nahiz lurraldekako ikuspegia duten gaien inguruan.

2. - Arautu edo arautu gabeak izan daitezke. Iraupen mugagabeak edo mugatukoak izan daitezke.

3. - Eginkizun horiek betetzeko, udal-jarduketari edo eztabaidagaiei buruzko informazio nahikoa jaso behar dute, eta udalak zuzenean eman behar du, bere ekimenez edo gune horretako kideek berariaz eskatuta.

4. - Gune horien kalitate demokratikoa eta eraginkortasun-maila neurtzeko, lortutako emaitzak ez ezik, horiek eskuratzeko aukera eta bertaratutako pertsona guztien benetako parte-hartzea ere hartuko dira kontuan. Hori dela eta, udalerrian dauden ahotsen aniztasuna agerian utzi beharko dute, emakumeen eta askotariko kultura-jatorri eta -testuinguruak dituzten pertsonen eta kolektiboen parte-hartzea indartuz. Horretarako, espazio bakoitzak bere berezitasunei erantzuten dieten irizpideak eta estrategiak definitu beharko ditu.

5. - Era berean, genero-desberdintasunari eta beste desberdintasun sozial batzuei aurre egiteko neurriak sartuko dituzte, honako hauen bidez:

a) Herritarren partaidetzarako espazio orok genero ikuspegia duela bermatzea, eztabaidarako, hausnarketarako, kontsultarako eta erabakiak hartzeko eduki publikoetan.

b) Parte-hartzaileen horizontaltasuna, errespetua, adierazpen-askatasuna eta tratu-berdintasuna bermatzeko erraztasun-mekanismoak sartzeko, eta artatutako herritarrek parte hartzeko espazio ireki eta egokia garatzea, batez ere genero-ikuspegia kontuan hartuta.

c) Hitza banatzearen eta ahots desberdinen legitimatzerako entzute aktiboaren aldeko dinamikak sartzeko.

d) Azpiordezkatuta dauden pertsona eta kolektiboen irisgarritasuna: emakumeak, haurrak eta gazteak, ezgaitasun edo dibertsitate funtzionalak dituzten pertsonak, jatorri eta kultura desberdineko pertsonak, edo zaintza lanetan erantzukizuna dituzten pertsonak.

34. artikulua. Herritarren partaidetzarako organoak

1.- Herritarren partaidetzarako organoak toki-antolamenduaren kide anitzeko organo osagarriak dira, antolaketa egitura eta funtzionamendu formalizatukoak. Udalaren eta herritar norbanakoen zein antolatutakoen arteko topagune egonkor eta iraunkorrak dira eta nolabaiteko erregulartasunez biltzen dira, udal jarduerari, zerbitzu programei, planei edo politikei buruzko iritzi eta proposamenen gainean dialogatu, debatitu edo eztabaidatzeko. Organo hauek kontsultiboak dira.

2.- Organo horiek lurralde eremukoak izan daitezke, baldin eta beren eginkizunak herri osoarekin edo herriaren zati zehatz eta mugatu batekin lotuta badaude, auzo bat edo batzuk kasu; edo sektore eremukoak, baldin eta beren eginkizunak gizartearen zati batekin, udal-jarduketaren eremu funtzional jakin batekin edo udal ekipamendu edo zerbitzu publikoren batekin lotuta badaude.

3.- Tolosako Udalak neurri egokiak hartu beharko ditu emakumeen eta gizonen presentzia orekatua eta ahotsarako sarbidea lortzeko, herritarrek parte hartzeko organoetan ordezkaturata egon daitezen.

35. artikulua. Herritarren partaidetzarako organoen funtzioak eta osaera

1.- Organo horiek ondorengo funtzioak izan ditzakete:

- a) Auzo eskalako edo sektorekako ikuspegiaren araberako gomendio eta proposamenak egitea.
- b) Udalak proposaturiko asmo edo proiektuen gaineko eragozpenak edo aldaketa proposamenak egitea.
- c) Proiektu edo gauzatuta jarduerari buruzko txosten edo irizpenak egitea.
- d) Jardueraren bat egiten laguntzea (koprodukzioa).
- f) Parte hartze prozesuak sustatzea.

2.- Organo horien osaera, antolamendua, eskumenak eta funtzionamendua beren Arau berezietan jarraituz arautuko da, eta arau horiek Udalbatzak onartuko ditu. Nolanahi ere, Arau honetan xedatutakoa bete beharko dute beti eta ahal den guztietan beren agintaldian lan egiteko plan bat izan beharko dute.

3.- Organo horiek genero-ikuspegia txertatu beharko du bere politika eta ekintza guztietan, halako moduz non guztietan ezberdintasunak ezabatzeko eta emakumeen eta gizonen benetako berdintasun eraginkorra sustatzeko helburu orokorra ezarriko duen.

4.- Organo horien funtzionamendu-erregelamenduek, besteak beste, honako hau zehaztu behar dute:

a) Parte hartzeko organoaren izena.

b) Jarduketaren eremua eta xedea.

c) Helburuak.

d) Osaera.

e) Funtzionamendurako oinarrizko arauak: deialdiak, bilkurak, erabakiak hartzeko eta txostenak egiteko modua eta egiten zaizkion kontsultei buruzko erantzunak emateko modua.

f) Kideen eskubideak eta betebeharrak, eta esleitzen zaizkien berariazko eginkizunak.

g) Iraupena.

h) Desegiteko arrazoiak eta modua.

i) Jardueren garatzeko eskura dauden baliabideak.

4- Organo bakoitzaren funtzionamendu-erregelamenduak haren osaera zehatza zehaztu behar du. Nahitaez, udalarekin lotura duten pertsonak eta udalarekin loturarik ez duten pertsonak osatuko dituzte organo horiek.

Udalarekin lotura duten pertsonak ordezkari politikoak eta udal langileak izan daitezke. Udalarekin loturarik ez dutenak beste administrazio publiko bateko kideak edota herritar, antolatu naiz antolatu gabeak, izan daitezke, organoaren xede-eremuarekin lotutakoak. Organo horiek adingabeak ere izan ditzakete kide.

5.- Aukeran, organoaren eremu espezifikotan adituak eta aintzatetsiak diren pertsonak ere izan daitezke kide. Adituen artean generoaren arloko ezagutza dutenak sartzeari sustatuko da.

6.- Organo horien izaera parte-hartzailea kontuan hartuta, gehiegizko pisu politikoa saihestuko da.

7.- Oro har, herritarren partaidetza organoen osaerak berdintasun-aukera eta aniztasun-irizpideetan oinarritu beharko du, aukera eta iritzien pluraltasun zabalena ziurtatzeko, betiere bere izaerarekin inkongruentea ez bada; kasu horretan, organoaren xedearekin koherentea izango den osaera berezia bilatuko da.

8.- Kasu guztietan, eta organoko kideen arabera, beharrezkoa izango da kideen esku-hartzea errazteko eta beren eginkizunak garatzeko berariazko tresnak ezartzea funtzionamenduaren barne-erregelamenduan.

9.- Kideen gehiengoak hala erabakitzen duenean, kide ez diren pertsonak gonbidatu ahal izango dira. Hala ere, partaidetza organoak erabakiren bat hartu behar badu, bertako kideek baino ezingo dute hartu erabakia.

10.- Organo horien eraketa herritarren ekimenez zein Udalaren ekimenez gauzatu daiteke. Eratu aurretik, egokitasunari buruzko txosten bat eta hura sortzeko gomendioak eskatuko zaizkio herritarren parte-hartzearen arloan eskumena duen arloari.

11.- Osoko bilkurari dagokio organo horiek sortzeko eta dagozkien funtzionamendu-erregelamenduak onartzeko erabakia hartzea. Sortzeko modu bera erabiliko da hauek aldatu edo ezabatzeko.

12.- Dialogo, debate edo eztabaidetan ahalik eta ikuspegi, iritzi eta interes gehien adieraztea erraztuko da, ahaleginak egingo dira akordioak adostasunez har daitezela. Hori ezinezkoa denean, bozketa bidez hartuko ditu organoak erabakiak. Edonola ere, boto partikularrek ere eman ahalko dira eta hartutako erabakiarekin bat ez datozenek dituzten eragozpenak jasotzea eskatu.

13.- Udalak, zuzenean edo zeharka, ohiko administrazio-laguntza eman beharko die partaidetza organoei, funtzionamendu zuzena eta autonomia handiena bermatzeko. Organo horiek idazkaritza bat izango dute partaidetza organoaren aktibitatearen akta jasotzeko. Horrez, gain, erreferentziako teknikariak izendatuko dira herritarren partaidetzako organo bakoitzerako.

Udalak hala erabakiz gero, Komunitate eta Gobernantza arloak parte hartze organoak sustatu, antolatu, deitu eta artatzeko lanetan lagunduko du.

14.- Alkateari dagokio partaidetza organoen lehendakaritza, edo hark eskuordetzen duen zinegotziari. Partaidetza organoko kideek hautatuko dute nor izango den lehendakariorde kargua beteko duen pertsona, arlo sozial, tekniko edo politikokoa izan ahalko delarik.

15.- Parte hartzeko organoek lantaldeak sor ditzakete, bai eta lanerako gune puntualak ere, gai zehatz bati heltzeko. Lantalde horietan, parte hartzeko organoko kide ez diren baina horretan laguntzeko interesa duten pertsonak parte hartu dezakete. Kasu horietan, organoko kide bat izango da beti talde horien koordinazioaren eta emaitzak partaidetza organoari helarazteko erantzulea.

36. artikulua. Ausaz aukeratutako herritarrekin osatutako eztabaida mahaiak

1.- Tolosako udalak egoki ikusten duen kasuetan, eta eztabaidagai izango den gaiak garrantzia publikoa nabaria duenean, ausaz aukeratutako herritarrekin eztabaida eta deliberazio mahaiak osatuko dira.

2.- Herritarrek aukeratzeko udal errola erabiliko da oinarri gisa, eta sexua, adina eta bizitokia bezalako faktoreen arabera aukeratuko da lagina ahalik eta ordezkagarritasun sozial handiena lortzeko asmoarekin.

3.- Eztabaida mahai hauek ez dira inolaz ere erabakitzailerak izango, euren xedea izango delarik gai zehatz baten gaineko azterketa eta deliberazioa gauzatzea Tolosako Udalbatzari aholkua emateko. Azken erabakia Tolosako Udal Plenoan hartuko da.

4.- Eztabaida mahaiak hornitzeko, aztergai izango den gaiaren arabera adituak gonbidatu ahal izango dira informazioa eta ezagutza mahaikideen esku jartzeko. Era berean, eztabaida bideratzeko erraztaileak egongo dira, hitzak modu orekatuan banatzen direla eta iritzi guztiak mahai gaineratzen direla ziurtatzeko.

III. KAPITULUA: PARTE HARTZE PROZESUAK

36. artikulua. Partaidetza prozesuak

1.- Partaidetza prozesuak denbora jakin batean mugatutako prozesuak dira, herritarren artean edo herritarren eta udal arduradunen artean eztabaida eta argudio kontrastea sustatzera bideratuak, udal jarduera jakin bati buruzko iritziak eta proposamenak jasotzeko.

2.- Prozesua abiatu aurretik ondo zehaztu beharko da ekintza hori motibatu duten arrazoiak zeintzuk diren, bai eta zein helburu lortu nahi den prozesuaren bidez eta zein irismen izango duen. Horretaz gain, parte-hartze prozesu horrek generoan izango duen eraginaren berri ere emango dute. Aldi honi definizio fasea deituko zaio. Fase honetan parte hartze prozesu bakoitzaren irismen maila eta azken emaitzekiko konpromiso maila zehaztuko da eta publiko egingo da.

3.- Prozesuaren helburuak bat edo bat baino gehiago izan daitezke, hala nola:

- a) Egoera jakin baten diagnostikoa egitea, dagokion jarduketa publikoa antolatzeko oinarri gisa.
- b) Udal jardun jakin bati buruzko ideia sormena edo ideia berritzaileak bilatzea.
- c) Egoera jakin batean esku hartzeko proposamen zehatzak egitea edo baloratzea.

Partaidetza prozesu horiek dimentsio, izaera eta formatu desberdinekoak izan daitezke, gaiaren eta bestelako aldagaien arabera.

4.- Parte hartze prozesuaren emaitzak ez dira lotesleak izango. Hala ere, partaidetza prozesu bakoitzean emaitzak azken erabakian nola aplikatuko diren zehaztuko dira idatzi. Udalak prozesuaren ondorioetatik aldentzea erabakitzen duen kasuetan idatziz arrazoitu beharko du bere posizionamendua.

5.- Udalak partaidetza prozesuetan bitarteko elektronikoen erabilera sustatzearen egokitasuna baloratu beharko du, kasu bakoitza bere aldetik aztertuz. Halaber, logika bikoitz presentziala eta digitala erabiltzen denean, edo soilik ingurune birtualen erabilera, bazterketa digitala murrizteko neurriak ezarriko dira, aukeren barruan.

Prozesu parte-hartzaileen komunikazio-kanpainetan, aurrez aurrekoak nahiz digitalak, genero-ikuspegia hartuko da kontuan, hizkuntza inklusiboa eta estereotiporik gabeko irudiak erabiliko direla bermatzeko. Era berean, herritar guztiek informaziorako sarbidea izango dutela bermatuko duten komunikazio-bideak sustatuko dira, eta, beharrezkotzat joz gero, baliabide digitalak erabiltzeko prestakuntza ere bai.

6.-Partaidetza prozesuak Udalaren bidez zein herritarren ekimenaren bidez sustatu daitezke.

7.- Herritarren ekimenez sustatutako partaidetza prozesuak, prozesu horietan parte hartzeko legitimazioari dagokionez, prozesu horiek izapidetzeko, eskaera aurkezteko eta sinadurak bildu, autentifikatu eta aurkezteko behar den sinadura kopuruaren arabera arautzen dira, erregelamendu honen **xx.** artikuluan xedatutakoaren arabera.

37. artikulua. Talde sustatzailea eta eginkizunak

1.- Talde sustatzailea.

Udala sustatzailea den kasuetan, prozesuaren izaeraren arabera talde sustatzailearen funtzioak administrazio unitate bati edo gehiagori esleituko zaizkio.

Parte hartze prozesua herritarren ekimenez sustatzen den kasuetan, ekimena sustatzen duen batzordeak izendatutako pertsonak parte hartzeko prozesua sustatzen duen taldeko kide izango dira.

2.- Talde sustatzaileari eginkizun hauek dagozkie:

- a) Parte hartzera deitutako pertsonen profilak identifikatzea eta proposatzea, beti ere herritar eta kolektibo anitzen parte hartzeko aukera berdintasuna zainduz eta gizon nahiz emakumeen parte hartzea bultzatuz edota bermatuz.
- b) Pertsona horien parte hartze eraginkorrerako **genero ikuspegia txertatuta duten** metodologia egokienak definitzen laguntzea.
- b) Jarraipen Batzordeko kide izatea, partaidetza prozesuan sor daitezkeen kexei edo desadostasunei irtenbidea aurkitzen laguntzeko.
- d) Partaidetza prozesua ebaluatzeko adierazleak definitzen laguntzea. Adierazle horiek genero-ikuspegia jasoko dute, eta sexuaren arabera bereizitako datuak sortuko direla bermatuko dute.

38. artikulua. Prozesuaren onarpena

1.- Alkatetzari dagokio partaidetza prozesua onartzea, eta tokiko Gobernu Batzordearen, zinegotzien eta administrazio betearazleko organo eta zuzendaritza karguen esku utz dezake eskumen hori.

2.- Onarpen ebazpenak honako hau adierazi beharko du:

a) Prozesuaren xedea, herritarren iritzipean jartzen den jardura publikoa zein den zehaztuta, eta horren inguruan egin daitezkeen ekarpenak mugatzen edo baldintzatzen dituzten esparru tekniko, ekonomiko, juridiko eta politikoak, baldin badaude.

b) Herritarren ekimena sustatzen duen batzordeak edo Udalak planteatzen dituen alternatibak, halakorik badago.

c) Partaidetza prozesuaren udalerriko eremua.

d) Partaidetza prozesuaren funtzionamenduaz arduratzen den administrazio organoa.

e) EAEko berdintasun legeak eta 2008ko Emakumeen eta gizonezkoan arteko berdintasunerako udal ordenantzak zehazten dituen baldintzak betez gero, aurretiazko genero inpaktuaren azterketa egin beharko da

f) Ez da onartuko emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna bermatzen ez duen prozesurik.

39. artikulua. Printzipio gidariak

1.- Partaidetza prozesuen printzipio gidariak honako hauek dira:

a) Pluraltasun zein aniztasun handiena bilatzea zainduko da, eztabaidatuko den gaiaren ezaugarrien arabera, eta aniztasun hori kudeatzeko laguntza bitartekoak ezarriko dira.

b) Baldintza indibidual edo sozialengatik (adibidez, sexu-generoa, adina, ezgaitasuna, edo jatorria) zailtasun bereziak dituzten pertsonak prozesuan laguntzeko behar diren laguntza-bitartekoak ezarriko dira, eragindako lurralde-eremuaren gizarte- eta biztanleria-osaera kontuan hartuta.

c) Prozesu osoan zehar hizkuntza eta iruditegi ez-sexista erabili beharko da.

d) Prozesuen kalitate demokratikoa eta eraginkortasun-maila neurtzeko, lortutako emaitzak ez ezik, prozesuetara iristeko aukera eta bertaratutako pertsona guztien benetako parte-hartzea ahalbidetzeko neurriak hartuko dira.

e) Horretarako, aldakortasun zabalena kontuan hartuko da, bai komunikazio-motegi dagokienez, bai herritarrengana iristeko eta udalerrian dauden ahotsen aniztasuna ikusarazteko hautatutako bideei dagokienez.

d) Gainera, parte-hartzaileen horizontaltasuna, errespetua, adierazpen-askatasuna eta tratu-berdintasuna errazten dituzten metodologiak txertatuko dira, eta herritarrek parte hartzeko

espazio ireki eta egokia garatuko da. Horregatik, prozesu bakoitzak bere berezitasunez erantzuten dieten irizpideak eta estrategiak zehaztuko ditu.

e) Emakumeen eta gizonen berdintasunaren aldeko parte-hartzea bermatzeko, Tolosako Udalak, parte-hartze prozesuak garatzen diren bitartean, herritarren eskura jarriko ditu partaidetza eta bizikidetzaren eta zaintza-izaerako betebeharrak bateratzeko behar diren zerbitzuak.

f) Genero-adierazleak eta datuak berezita bildu eta aztertuko dira, espazio bakoitzaren agertokia genero-ikuspegitik ezagutzeko.

40. artikulua. Faseak

1.- Parte hartze prozesu guztiek fase edo aldi jakin batzuk bete beharko dituzte:

a) Definizio aldia.

b) Informazio aldia, zeinaren bidez herritar interesdun guztiei zabaltzen baitzaie zer gairi edo proiektuari buruz eskatu nahi den parte hartzea, bitarteko egokiak erabiliz.

c) Sormen eta eztabaida aldia, metodologia egokiak erabiliz, elkarrizketa eta argudioen kontrastea sustatzeko, eta parte hartzaileen ekarpenak jasotzeko.

d) Itzulera aldia, parte hartzaileei eta herritar guztiei prozesuaren emaitzak jakinarazteko.

e) Ebaluazio aldia.

f) Jarraipen aldia, prozesuaren emaitzen garapenaren jarraipena errazteko.

2.- Fase hauetan guztietan errespetatutako dira herritarren partaidetzaren alorreko ezagutzak ezartzen dituen uneak eta edukiak. Era berean, genero-ikuspegia txertatuko da fasetako bakoitzean, eta sexuaren eta intereseko beste ardatz batzuen arabera bereizitako datuak sortuko direla bermatuko da.

3.- Eztabaidetako edukiek aniztasuna eta genero-berdintasuna ere errespetatuko dituzte

41. artikulua. Jarraipen taldea

1.- Jarraipen taldea eratuko da, eta besteak beste, honako funtzioak beteko ditu:

a) Proposatutako eztabaidarako tresnei eta metodologiari buruzko iritzia ematea eta egokitzat jotzen dituen aldaketak iradokitzea.

b) Eztabaida tresnen funtzionamenduaren eta eraginkortasunaren jarraipena egitea eta hobekuntzak gomendatzea eta kalitate bermeak ziurtatzea.

c) Prozesuaren emaitzen txostena ezagutzea. Aurkeztu beharreko txostenak datuak sexuaren arabera berezita jaso beharko ditu, eta hizkera inklusiboa erabili beharko du.

d) Jarraipen Batzordeko kide izango diren pertsonen hasierako kopurua eta profila kasu zehatz bakoitzerako zehaztuko da, eta ahal den neurrian ahalik eta aniztasun handiena bilatuko da generoari, adinari eta jatorriari dagokienez.

42. artikulua. Aurrekontu parte hartzaileak

1.- Aurrekontu parte hartzaileko prozesuek gastu publikoaren inguruko eztabaidan eta erabakian udal ordezkariak gain herritarrek ere parte hartzea ahalbidetzen dute. Ekimen honek herritarrei udal aurrekontuan eragiteko aukera ematen die egituratutako prozesu parte hartzaile baten bidez.

2.- Udal aurrekontuan jaso beharreko egituraketari eta lehentasunei buruzko proposamen, gogoeta eta eztabaida prozesuak egin daitezzen bultzatuko du Udalak, eta ondorioz, zenbateko ekonomiko jakin batzuk zertarako erabiliko diren zehaztu.

3.- Udal aurrekontuen lanketa eragileekin modu iraunkorragoan jardunez eta gardentasun printzipioa betez burutu dadin, ondoko prozedura jarraituko da:

a) Lehenengo hausnarketa, udal gobernu taldearekin: hurrengo ekitaldiko asmoak eta ideiak zehazteko.

b) Foku-idea horiek oposizioko taldeekin alderatuko dira.

c) Foku-idea horiek udaleko sailletako teknikariekin eta ordezkari politikoekin alderatuko dira dagokion lege markoa eta eskumen arloa ebazteko.

d) Foku-idea horiek herritarrekin landuko dira foro-saio ireki bateratuan. Foro horiek herritar orori irekiak izango dira eta hurrengo urterako beharrak eta aukerak identifikatzea izango dute helburutzat. Bertan barneratuko dira Tolosako udalean une horretan lantzen ari diren gainerako plangintzen helburuak, eta baita aurreko ekitaldietan planteatu diren baina landu ez diren fokuak ere. Ondorio guztiak txosten batean jasoko dira.

e) Une horretara arte jaso diren foku-ideien gaineko bilera teknikoa egingo da udaleko sailletako teknikariekin.

f) Herritarrei komunikazioa egingo zaie eta bide telematikoen bidez aukerak zabalduko dira ekarpenak jasotzeko. Komunikazio hauek baliatuko dira aurrez jasotakoaren berri emateko eta ekarpen berriak egiteko moduak prestatuko dira.

g) Foku-ideien inguruko txostena idatziko da une honetara arte prozesuan landu eta jaso den guztiarekin.

- h) Txostenaren aurkezpena eta lanketa egingo da udal gobernu taldearekin eta udaleko sailtako teknikariekin. Aurkezpen bilera honetan ebatziko dira hurrengo ekitaldiari buruzko foku nagusiak zeintzuk izango diren eta erabakiko da saio sektorialak nola antolatu, aurrekontuetara eramateko proposamen zehatzak egitea errazteko asmoarekin.
- i) Saio sektorialak: aurreko urratsetan identifikatutako fokuen arabera, gaikako bilerak egingo dira herritarrekin eta eragileekin. Saio horien helburua izango da hurrengo urtera begirako beharrak, fokuak eta aukerak aurrekontuetan txertagarriak izango diren proposamen zehatzera eramatea. Saio horietan udaleko ordezkari politiko eta tekniko baten presentzia ziurtatuko da, gutxienez, eta eurek eramango dute saioaren gidaritza. Saio bakoitzaren txostena idatziko da 7 eguneko gehienezko epean.
- j) Saio sektorialen emaitza gisa, egindako egitasmo-proposamenen txosten bateratua idatziko du prozesuaren ardurapeko arloko teknikariak.
- k) Prozesuan zehar jasotako egitasmo-proposamenen txostenaren lanketa egingo da udal barruan: departamentuetako teknikariekin, udal gobernuordezkariekin eta udalean ordezkariak duten gainerako alderdien ordezkariekin.
- l) Udal gobernu taldeak egitasmo-proposamenen txostenaren lanketa egingo du aurrekontuen prozedura ofizialean proposamen hauek txertatuak izan daitezten.
- m) Prozesuan landu eta jaso den guztiaren komunikazioa egingo zaie Tolosako herritarrei, bai eta aurrekontu proposamen berriarena ere, herritarren partaidetza bidezko ekarpenak barneratuta dituela.
- n) Une honetatik aurrera, ohiko aurrekontuen prozedura administratiboa garatuko da Udalean.
- o) Aurrekontu parte hartzaileen prozesuaren fase guztietan errespetatutako dira herritarren partaidetzaren alorreko ezagutzak ezartzen dituen uneak eta edukiak. Era berean, genero-ikuspegia txertatuko da fasetako bakoitzean, eta sexuaren eta intereseko beste ardatz batzuen arabera bereizitako datuak sortuko dira.
- p) Era berean, fase bakoitzean azpiordezkaturik egon diren kolektiboen parte hartze erreala eta eraginkorra bermatzeko mekanismoak garatuko dira.

VI. KAPITULUA. HERRI-EKIMENA GAUZATZEKO PROZEDURA

43. artikulua. Kontzeptua eta xede diren gaiak

- 1.- Herri-ekimena interes orokorreko eta udalaren eskumeneko jarduera jakin bat sustatzera Udalak bideratutako herritarren esku-hartzea da. Herri ekimen bidez jasotzen diren proposamenak bere gain hartzeko derrigortasuna du udalak, kapitulu honetan zehazten diren baldintza guztiak betetzen baldin badituzte.
- 2.- Interes orokorraren edo kolektibo zabalaren konkurrentzia egiaztatzea xx. artikuluan zehazten den sinadura-kopurua bidez egiten da.
- 3.- Tolosan erroldatutako 16 urtetik gorako pertsona guztiek parte hartu ahal izango dute herri ekimenean.
- 4.- Herritar ekimenen objektuak udal eskumen arlokoa izan behar du, eta ezingo ditu mugatu edo murriztu oinarrizko giza eskubide eta/edo askatasunak (Espainiako Konstituzioaren I tituluko II kapituluak jasota daudenak). Halaber, ezingo da udal erregelamendu organikoaren berezko gaiei, udal zergeri eta prezio publikoei eta jada onartuta dauden aurrekontuei buruzkoa izan.
- 5.- Herritarren ekimena xede hauetarako izan daiteke:
  - a) Entzunaldi publikoa eskatzeko.
  - b) Ordenantzak edo araudiak bezalako testu artikuludunak aurkezteko, haien onarpena tramita dadin.
  - c) Ordenantzak edo araudiak egin daitezen proposatzeko.
  - d) Proiektu teknikoak aurkezteko, haiek onartu eta gauza daitezen.
  - e) Herri kontsultak egin daitezen proposatzeko.
  - f) Partaidetza prozesu jakin bat gauzatu dadin.
  - g) Partaidetza organo bat sortu dadin.
  - h) Udal interes publikoko edozein jarduera egin dadin eskaera egiteko, alderdi eskatzaileak baliabide ekonomikoak, ondasunak, eskubideak eta lan pertsonala jartzeko konpromisoa hartuta kolaborazio edo lankidetzaren hitzarmen baten esparruan.
- 6.- Herri ekimen bakoitzak aurreko atalean adierazitako aukeretako bati bakarrik egin behar dio erreferentzia. Salbuespen gisa, xedapen orokor bat onartzeko ekimenek xede berari buruzko kontsulta egiteko eskaera ere jaso dezake, Udalak proposatutako xedapen orokorraren onarpena ukatzen badu. Kasu horretan, sinadurak biltzeko pleguak argi eta garbi adierazi behar du sinadurek helburu bikoitza dutela.

44. artikulua. Izapidetzeko sinadurak

1.- Herri ekimen baten tramitaziorako beharrezkoak da Tolosan erroldatutako 16 urtetik gorako pertsonen sinadura baliodunen gutxieneko babesa lortzea. Ekimen motaren arabera, baliozko sinaduren gutxieneko sinadurak jaso beharko dituzte:

a) Entzunaldi publiko bat abian jartzea proposatzea bada, bildutako sinaduren kopuruak 16 urtetik gorako udal-errolan jasotako biztanleen % 2 gainditu behar du.

b) Ordenantzak edo araudiak bezalako testu artikuludunak aurkezteko bada, haien onarpena tramita dadin, bildutako sinaduren kopuruak 16 urtetik gorako udal-errolan jasotako biztanleen % 10 gainditu behar du.

c) Herri-konsulta baterako deialdia proposatzea edo xedapen orokor bat onartzea bada, bildutako sinaduren kopuruak 16 urtetik gorako udal-errolan jasotako biztanleriaren %10 gainditu behar du.

d) Partaidetza-prozesu baten hasiera proposatzea edo partaidetza-organo bat sortzea bada, bildutako sinaduren kopuruak 16 urtetik gorako udal-errolan jasotako biztanleriaren % 5 gainditu behar du.

e) Udal interes publikoko edozein jarduera egin dadin eskaera egiteko, bildutako sinaduren kopuruak 16 urtetik gorako udal-errolan jasotako biztanleriaren % 5 gainditu behar du.

45. artikulua. Batzorde sustatzailea

1.- Herritarren ekimena sustatzeko batzordea osatu beharko da. Herritarren ekimenaren sustatzaileek Tolosan bizi diren 18 urtetik gorako hiru pertsona izan behar dute, gutxienez. Sustatzaileak adin nagusidunak izan behako dira, sinadura bilketaren prozesuan irregulartasunen bat betez gero, ondorio legal eta penalak egon daitezkeelako. Pertsona hauek ezingo dira izan udal hautetsiak, ez eta Batzar Nagusietakoak, Eusko Legebiltzarrekoak, Gorte Nagusietakoak eta Europako Parlamentukoak ere.

2.- Herritarren konsulta bat sustatzeko herritarren ekimenaren kasuan, indarrean dagoen legeriak euskal erakundeetako hautetsientzat eta goi-kargudunentzat ezartzen dituen hautaezintasun- edo bateraezintasun-arrazoietako batean erortzen diren pertsonak ere ezin dira Batzorde Sustatzaileko kide izan, ezta Eusko Jaurlaritzako edo Estatuko kideak ere.

3.- Era berean, herritarren ekimenaren sustatzaile izan daitezke edozein herritar-erakunde, irabazi-asmorik gabeko elkarteak, enpresa-erakundeak, sindikatuak eta Tolosan jardueraremuia duten elkargo profesionalak, baldin eta haien zuzendaritza-organoak alde aurretik hala erabakitzen badu, eta ez badute administrazio-zehapen irmorik jaso, ez eta kondenaepai irmorik ere, sexuagatik, generoagatik edo giza eskubideengatik bereizkeriazko jardunbiderik egin edo onartu izanagatik edo beren jardueretan berdintasun-printzipioa ez betetzeagatik.

4.- Sustatzaileek herritarren ekimena sustatzen duen batzordea osatzen dute. Batzorde horrek aurreko artikuluan eskatutako gutxieneko sinadurak biltzeko konpromisoa hartzen du.

5.- Udalak aholkularitza teknikoak eskainiko die herritar ekimenak sustatzeko interesa duten pertsona eta entitateei. Eta landu beharreko eremuaren arabera, genero arloko adituen parte-hartzea sustatuko da.

46. artikulua. Eskabidea aurkeztea eta sinadurak biltzeko pleguak

1.-Herri ekimena onartzeko eskaera ondorengo bideak erabiliz aurkeztu ahal izango da: aurrez aurreko bidea, Udaten; bide telematikoa, egoitza elektronikoaren bidez.

2.- Eskaerarekin batera sinadura presentzialak biltzeko pleguen proposamena edo plataforma digitalaren bidez jasotzeko inprimakia eta artikulua honetan aipatzen diren dokumentuak ere aurkeztu beharko dira.

3.- Sinadura presentzialak biltzeko pleguen proposamenak elementu hauek izan beharko ditu:

a) Sustatzaileen iritziz ekimena onartzea gomendatzen duten arrazoiak azaltzea.

b) Proposatzen den ekimenaren testu osoa, sinadurak testutik bereiz egon ez daitezten.

c) Sinatzaileak, sinaduraz gain, bere izen-abizenak, nortasun-agiri nazionala edo, Europako Erkidegokoak ez diren atzerritarren kasuan, pasaportearen edo atzerritarren identifikatzeko txartela, jaioteguna eta posta-kodea idatzi ahal izateko behar besteko tartea. Aurreikuspen hori ez da beharrezkoa inprimaki digitaletan.

d) Argi eta garbi ulertzeko moduko informazio-klausula, eskatzen diren datu pertsonalak biltzearen xedeari buruzkoa eta datu pertsonalak babestearen arloan indarrean dagoen araudiak eskatzen dituen gainerako baldintzei buruzkoa. Klausula hori datuak biltzeko inprimaki eta formulario digital bakoitzean agertu behar da.

4.- Gainera, eskaerarekin batera agiri hauek aurkeztu beharko dira:

a) Herritarren ekimena sustatzen duen batzordea osatzen duten kideen zerrenda eta haien datu pertsonalak, ordezkaria nor den adierazita.

b) Ekimena bestelako erakundeetatik badator, bere idazkari nagusiak eta erakundeko presidentek sinatutako ziurtagiri bat, bere gobernu-organoren bilera-aktarena, non eskatzen den herritarren ekimena sustatzeko akordioa jasotzen baita.

c) Fede-emaila izango diren pertsonen hasierako zerrenda, halakorik izanez gero.

d) Espazio publikoa erabiltzeko baimena eskatzea, erabilera hori aurreikusten bada.

47. artikulua. Xedapen orokorraren kasurako baldintza bereziak

1.- Herritarren ekimena xedapen orokor baten onarpena proposatzea bada, ekimenak bere iritzia eman ahal izateko behar diren aurrekariak jaso behar ditu, eta, aurreko puntuetan ezarritakoaz gain, plataforma digitaleko pleguen proposamenak edo eskaera-inprimakiak, non sinadurak jasoko baitira, honako elementu hauek jaso behar ditu:

- a) Xedapenaren testu artikulatua edo xedapenaren xedea zehaztasunez zedarritzen duten oinarritzko ildoak, eta artikulatua inspiratu behar duten printzipioak eta irizpideak.
- b) Sustatzaileen iritziz komenigarriak diren arrazoiak azaltzea, eta xedapen orokorra izapidetzea eta onartzea.

48. artikulua. Udal-kontsulten kasurako baldintza bereziak

1.- Baldin eta herritarren ekimena bada herri-kontsulta bat egitea proposatzea, aurreko puntuetan ezarritakoaz gain, ekimenaren eskaerarekin batera honako hauek aurkeztu beharko dira: herritarrek egin nahi dituzten galderak edo proposamenak, parte hartuko duten pertsonak, herri-eremua, eta ekimena gauzatzeko arrazoiak azaltzen dituen memoria, sustatzaileen arabera.

Kontsultaren xedeak eta herritarrei galderak edo proposamenak egiteko moduak arategi honen **xx.** artikuluan ezarritako eskakizunak bete behar dituzte.

49. artikulua. Eskaera egiaztatzea eta izapidetzea onartzea

1.- Behin eskaera jasota, eta sinadurak bildu aurretik, Udalak egiaztatu beharko du proposatzen den herri ekimena araudi honetan ezarritako baldintzetara egokitzen dela, eta eskaerarekin batera beharrezko agiriak aurkeztu behar direla. Errekerimendu formala egin aurretik, Udalak Batzorde Sustatzaileari dei egin diezaioke bere proposamenaren nondik norakoak argitzeko eta izan ditzakeen zirkunstantzia eta baldintzen berri emateko.

2.- Herritarren kontsulta bat sustatzeko herritarren ekimena bada, egiaztatu behar da, halaber, ez dela gertatzen **xx.** artikuluan aurreikusitako kontsultetatik baztertzeko kasuetako bat ere.

3.- Proposamenak Idazkaritza Nagusiaren, Kontu-hartzailearen, eraginpeko sailaren eta Komunitate eta Gobernantza sailaren txostenak izan beharko ditu.

4.- Era berean, tramitera onartu aurretik, Udalak txosten ekonomiko bat eska dezake, kontsultaren emaitzak udal jardueraren aurrekontuan eta plangintzan izan dezakeen eragina neurtu ahal izateko.

5.-Gastuak 500.000 € baino gehiagoko aurrekontua badu, Udalak bi aukera ditu: kontsultaren emaitza gauzatzeak baiezko botoen gehiengoa lortuz gero izan ditzakeen baldintzatzaileak Batzorde Sustatzaileari jakinaraztea eta eskaera izapidetzea ez onartzea.

6.- Aurkeztutako dokumentazioa osatugabea bada, horren berri eman behar dio Udalak Batzorde Sustatzaileari, 10 lan-eguneko epean, gehienez ere, nahitaezko agiriak erants ditzan, eta, hala egin ezean, eskabidean atzera egin duela ulertuko dela adierazi.

7.- Eskabideak betekizun guztiak betetzen baditu, aurkeztutako sinadura-pleguak zenbakitu eta zigilatu beharko dira, bilketa aurrez aurre egiten denean. Bilketa modu digitalean egiten bada, aldeztatik baliozkotu behar dira formularioa eta bilketa sistema.

8.- Gehienez ere hilabeteko epean, eskabidea aurkezten denetik zenbatzen hasita, Batzorde Sustatzaileari jakinaraziko zaio eskaera onartu dela eta sinadurak aurrez aurre jasotzeko pleguen proposamena eta inprimaki digitala baliozkotu direla, edo, bestela, izapidetzeko onartu ez direla, betiere arrazoituta. Epe hori etenda geratuko da Batzorde Sustatzailea argibide gehiagorako deitzen den bitartean, artikuluko honen 1. paragrafoan adierazten den bezala, eta, bilerak amaitutakoan jarraituko du zenbaketak.

7.- Eskaera onartua izaten bada, web atarian argitaratu beharko da.

50. artikulua. Sinadurak biltzea, autentifikatzea eta aurkeztea

1.- Sinadurak honela jaso daitezke:

a) Aurrez aurre.

b) Plataforma digitalaren bidez.

c) Aurreko biak konbinatuz.

2.- Herritarren ekimena babesten duten pertsonen aurrez aurreko sinadurak biltzeko pleguetan, izen-abizenak, jaiotze-data, posta-kodea eta nortasun-agiri nazionalaren zenbakia jaso behar dira, edo, erkidegokoak ez diren atzerritarren kasuan, pasaportearena edo atzerritarren identifikazio-txartelarena.

3.- Aurrez aurreko sinadurak honako hauek egiaztatu behar dituzte: notario batek, Justizia Administrazioako abokatu batek, idazkari judizial batek, Udaleko idazkari nagusiak edo hark eskuordetutako pertsonak, edo Batzorde Sustatzaileak izendatutako fede-emaile bereziek, aurreko puntuan xedatutakoaren arabera. Sinadurak plataforma digitalaren bidez biltzeko sistema idazkariak edo hark eskuordetutako pertsonak baliozkotu behar dute.

4.- Sinadura digitalaren bidez sinatzeko, interesdunek aldeztatik plataforma digitalean inskribatuta egon behar dute, artikuluko honetan adierazitako dokumentazioarekin. Plataforma erregistro honetan inskribatzeak sinatzailearen nortasuna egiaztatuko du.

5.- Batzorde Sustatzaileak bi hilabeteko epean jaso beharko ditu sinadurak, udal-zerbitzuek baliozkotutako agirien lehen multzoa itzultzen dioten egunetik zenbatzen hasita. Alkatetzak, edo hark eskuordetzen duen organoak, epe hori beste bi hilabetez luza dezake, justifikatutako arrazoiengatik.

6.- Sinadurak aurrez aurre eta autentifikazioarekin batera aurkeztu behar dira sortan, ezarritako gehieneko epearen barruan.

7.- Udalak aurkeztu eta gehienez hilabeteko epean egiaztatu behar ditu sinadurak, ahal dela bitarteko elektronikoen bidez. Plataforma digitala eta sinadurak biltzeko aurrez aurreko sistema erabiliz gero, lehenik aurrez aurrekoak egiaztatuko dira, digitalekin gurutzatzeko eta bikoiztuak ezabatu ahal izateko, bakarra zenbatu ahal izateko.

51. artikulua. Sinadurak modu eraginkorrean biltzearen ondorioak

1.- Udaleko Idazkaritza Nagusiak egiaztatu ondoren herritarren ekimenak eskatutako sinadura baliodunen kopurua bildu duela, honako ondorio hauek izango ditu:

a) Entzunaldi publikoa proposatzeko bada ekimena, Udalak gehienez ere 30 eguneko epean egin behar du deialdia, ez bada kontrakorik adosten talde sustatzailearekin.

b) Herritarren ekimena xedapen orokor bat onartzea proposatzea bada, hurrengo hiru hilabeteetan izapidetzea agindu behar da, udal-erregelamendu organikoan eta barrutien funtzionamendua arautzen duten arauetan ezarritakoari kalterik egin gabe.

c) Herritarren ekimena herri-kontsulta baterako deialdia proposatzea bada, proposamena Udal Kontseilua onartu beharko du, eta ekimena ordenamendu juridikoarekin bat datorrela egiaztatu beharko du, xx.x artikulua araberan.

d) Herritarren ekimena partaidetza-prozesu baten hasiera proposatzea bada, Udalak gehienez ere hiru hilabeteko epean deitu behar du, ez bada izango kontrakorik adosten talde sustatzailearekin.

e) Herritarren ekimena partaidetza-organo bat sortzea proposatzea bada, organo eskudunera bideratu behar da. Organo horrek bere erabakiaren berri eman behar du jendaurrean, eta, proposatutako partaidetza-organoa sortzearen aurkakoa bada, ezezkoaren arrazoiak adierazi behar ditu jendaurrean, modu arrazoituan, gehienez ere 30 eguneko epean, hargatik eragotzi gabe, hala badagokio, udaleko arautegi organikoan eta barrutien funtzionamendua arautzen duten arauetan ezarritakoa.

Nolanahi ere, ekimena izapidetzeko, txostenak lortu beharko dira, eta dagokion erabakia hartzeko eska daitezkeen prozedurak osatu.

2.- Herritarren ekimena Udaleko Osoko Bilkuraren onespena behar duten jarduketak direnean, Batzorde Sustatzaileko kide bat bilkurara joan daiteke proposamena azaltzeko, udal-erregelamendu organikoan ezarritako eztabaidak antolatzen sistemaren arabera.

3.- Herritarren ekimenak izaera orokorreko xedapen bat onartzea proposatzean datzanean, Batzorde Sustatzaileak proposamena atzera bota dezake behin betiko onartzeko bozketa egin aurretik, baldin eta uste badu arau-proposamenaren azken edukia funtsean aldatu dela, izapidetzen ari den bitartean hasierako proposamenari dagokionez.

VII. KAPITULUA: UDAL KONTSULTA GAUZATZEKO PROZEDURA

52. artikulua. Kontzeptua eta xede diren gaiak

1.- Udal kontsultak herritarrek parte hartzeko mekanismo bat dira, zeinaren bidez herritarrek iritzia eman dezaketen garrantzia berezia duten udal eskumeneko interes orokorreko gaiak buruz, erreferendum mailako edukirik ez duen bozketa-sistema unibertsal, zuzen, aske, berdin eta isilpekoaren bidez.

2.- Toki erregimeneko oinarrizko eta autonomiako legeriak xedaturikoarekin bat, bi udal kontsulta mota bereiz daitezke:

a) Herri kontsulta, toki erregimeneko oinarrizko legeriaren arabera.

b) Sektorako edo lurralde-eremu mugatueta kontsulta, herritarren zati bati bakarrik bideratutakoak.

3.- Herri kontsultetan, kontsultaren gaia udalaren eskumeneko eta toki izaerako kontuekin loturik egongo da nahitaez. Toki Ogasunari buruzkoak eta toki erregimeneko oinarrizko legeriak galarazitako beste edozein izan ezik. Kontsultaren xede diren gaiak garrantzi berezikoak izango dira bizilagunentzat.

4- Kontsulta sektorialetan edo lurralde esparru mugatua dutenetan, herritarren parte bat edo udalerriko biztanleen parte bat bakarrik ukitzen duen arazo zehatz batean oinarritu behar du, argi eta garbi, kontsultaren xedeak.

5.-Inolaz ere ez dira kontsultaren gai izango honako hauekin loturiko galderak:

a) Pertsonen duintasuna, giza eskubideak edo oinarrizko eskubideak zein askatasun publikoak urratzearekin edo zalantza jar ditzaketenean.

b) Ez dira onartuko emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren printzipioa urratzen duten ekimenak.

c) Toki Ogasunaren diru sarrera publikoei nahiz Udalaren finantza iraunkortasunari buruzkoak.

53. artikulua. Lotesletasuna

1.- Kontsulta horiek ez dira lotesleak izango Udalaren ordezkari organoentzat, kontrakoa adierazten duen legerik egon ezean. Nolanahi ere, arau honetako x. artikuluan xedatutakoarekin bat, Udaleko Gobernu Batzarrak publikoki eta arrazoiak emanez azaldu beharko du nola eragingo dion horren emaitzak kontsultapean jarritako gaiari, eta posible den kasuetan, kontsultaren lotesletasuna udal plenoaren gehiengo osoaren bidez erabakiko da.

54. artikulua. Printzipioak

1.- Udal kontsultek ondoko printzipio hauek errespetatuko dituzte: gardentasuna, publikitatea, argitasuna, informaziorako aukera, erakunde-neutraltasuna, interes kolektiboaren nagusitasuna, dibertsitatea, deliberazio publikoa, eztabaida publikoa, berdintasuna eta diskriminazio-eza, inklusioa, irigarritasun unibertsala, eraginkortasuna, izaera pertsonaleko datuen babesa eta kontu-ematea.

2.- Tolosako Udalak herritarren parte-hartze prozesuak bultzatuko ditu, garrantzi bereziko gaiak helburu dituzten arau eta araudien aurreproiektuak egiteko, besteak beste, generoarekin eta berdintasun printzipioarekin zerikusia duten gaiak.

3.- Araudi honetan ezarritakoarekin bat etorritik, printzipio hauek obligazio dira Udalarentzat, eta eskubide eta berme, aldiz, kontsulta-prozesuan parte hartzeko legitimazioa duten subjektuentzat.

3.-Entzute aktiboan eta akordioen bilaketan oinarritutako metodologia eraldatzaileen aldeko ikuspegi dialogikoak izango dituzte gidari.

55. artikulua. Mugak

1.- Urtero egin daitezkeen kontsulta-prozesuen kopurua, ez da 1 baino handiagoa izango, prozesu horietako bakoitzean kontsultapean gai bat baino gehiago jarri ahal izango diren arren.

2.- Kontsulta-ekimen desberdinak kontsulta-prozesu beraren baitan biltzen ahaleginduko da Udala, baliabide publikoak eraginkortasun handiagoarekin kudeatu ahal izan daitezkeen.

3.- Kontsulta bat sustatzeko izapideak abiarazi ondoren, ezingo da gai berari buruzko beste kontsultarik sustatu kontsulta egiten denetik edo ekimena ezesten denetik lau urte igarotzen diren arte.

56. artikulua. Kontsultaren sustapena eta onestea

Dokumentu hau zirriborroa da. Oraindik ez dago erabat amaituta eta moldaketak jasoko ditu hainbat bideetatik jasoko dituelako berrikuspenak, zuzenketak eta ekarpenak: udal teknikariak, udaleko ordezkari politikoak, herritarrek, elkarteak, kolektiboak, udaleko idazkaria, ... eta baita erredakzio aldetik ere.

2021eko maiatza-ekaina

1.- Herri kontsultak udalaren ekimenez zein herritarren ekimenez sustatu ahal izango dira, Araudi honetan xedaturikoaren arabera, herri ekimenaren alorrean indarrean dagoen legeriari jarraiki, Udaltzaren Osoko Bilkurak gehiengo osoaren botoekin hartutako erabakiaren bidez.

Udaltzaren gehiengoak ezesten badu, arrazoiak eman beharko ditu eta errekurtsua jarri ahalko zaio erabaki horri dagokion administrazio errekurtsu edo errekurtsu juridikzionalen bidez.

3.- Sektoreko edo lurralde-eremu mugatuetako kontsultak udalaren ekimenez sustatu ahal izango dira, behin Udaltzaren Osoko Bilkurak gehiengo osoz onartu ondoren.

57. artikulua. Erakunde ekimena aurkezteko modua eta onestea

1.- Erakunde ekimena udal talde politikoei dagokie.

2- Kontsulta proposamena aintzat har dadin, honako dokumentu hauekin batera aurkeztu beharko da: kontsultapean jarriko den galderaren edo galderen testu zehatza eta kontsulta hori komenigarri bihurtzen duten arrazoiei buruzko azalpen memoria eta hori gauzatzeko eskumen eremua.

3.- Proposamenak Idazkaritza Nagusiaren, Kontu-hartzailetzaren, eraginpeko sailaren eta Komunitate eta Gobernantza sailaren txostenak izan beharko ditu.

4.- Kontsulta egiteko erabakia hartzeko Udaltzaren gehiengo osoak alde bozkatu beharko du eta Osoko Bilkuraren erabakian honako alderdi hauek jasoko dira gutxienez: galdeketa-gai den xedapen, politika edo erabakia publikoaren testu osoa, kontsultapean jarriko d(ir)en galdera edo galderak, eta, hala badagokio, baita hautesleak nortzuk izango diren ere.

5.- Erabakiaren aurka errekurtsua jarri ahalko da organo beraren aurrean eta/edo dagokion administrazio errekurtsuen edo errekurtsu juridikzionalen bidez.

58. artikulua. Herri ekimena aurkezteko modua

1.- Udal hauteskundeetan bozkatzeko eskubidea duten pertsonak, hots, 18 urtetik gorakoek, sustatu ahalko dute herri kontsulta egiteko proposamena. xx. artikuluan xedatutakoari jarraiki

2.- Ekimen horiek Tolosan erroldaturiko bizilagunen % 10ek onetsi beharko dituzte, gutxienez.

59. artikulua. Botoa emateko legeztatuta dauden pertsonak

Dokumentu hau zirriborroa da. Oraindik ez dago erabat amaituta eta moldaketak jasoko ditu hainbat bideetatik jasoko dituelako berrikuspenak, zuzenketak eta ekarpenak: udal teknikariak, udaleko ordezkari politikoak, herritarrek, elkarteak, kolektiboak, udaleko idazkaria, ... eta baita erredakzio aldetik ere.

2021eko maiatza-ekaina

- 1.- Oro har, kontsulta horietan botoa eman ahal izango dute Tolosako Biztanleen Udal Erroldan inskribatuta dauden 16 urtetik gorako pertsonak, baldin eta bozketa hasterako urte horiek beteak badituzte eta Kontsultaren deialdia egiten den unean udalerrian erroldatuta badaude.
- 2.- Edozein kasutan, Biztanleen Udal Erroldaz arduratzen den bulegoak osatuko du boto emaileen errolda, Idazkaritza Nagusiak gainbegiratuta eta oniritzia emanda.
- 3.- Kontsultaren lurralde esparruak kontsultaren tramitazioa abian jartzen duen udalbatzaren osoko bilkuraren akordioak mugatu beharreko udalerrriaren parte bat hartzen duenean, dagokion esparruko Erroldan edo boto emaileen erroldan inskribatuta dauden pertsonak bakarrik egongo dira botoa emateko legezatuak.

60. artikulua. Galdera egiteko eta erantzuteko modua

- 1.- Modu zehatz, argi eta ulerterrazean egindako galdera baten edo batzuen bidez egingo da kontsulta, herritarrek horien hedadura osoa ulertu ahal izan dezaten.
- 2.- Boto hori baiezkoa edo ezezkoa izan daiteke.
- 3.- Salbuespen gisa, kontsultak zenbait erantzun alternatibo planteatu ahal izango ditu, botoa haietako baten ingurukoa izan dadin.
- 4.- Galdera bakar bati ere erantzuten ez zaionean, edota laukitxorik ez bada markatzen, botoa zurian izan dela ulertuko da.

Aitzitik, hainbat laukitxo markatu badira edo boto txartelean iruzkinak, urratuak edo zuzenketak baldin badaude, botoa baliogabetzat hartuko da.

61. artikulua. Deialdia egiteko eta kontsulta gauzatzeko epealdi baliogabeak

- 1.- Hauteskunde orokorren edo autonomiakoen deialdiaren eta horiek egiteko epearen arteko denboran ezin izango da inolako kontsultarik deitu, ez eta aurrera eraman ere.
- 2.- Udal hauteskunde kasuan, hauteskundeak egin aurreko 90 egun naturalen eta Udal Gobernu berriak kargua hartu ondoko 90 egunen arteko denboraldira luzatzen da ezin egite hori.

62. artikulua. Deialdia eta informazio kanpaina

- 1.- Udalbatzaren osoko bilkurak kontsulta egitearen aldeko erabakia hartu ondoren, Alkateak kontsultaren deialdiaren ebazpena egingo du, herri kontsultak alde aurreko tramite gisa

Estatuko Gobernuari baimena eskatzea eskatzen badu ere, eta hark xedaturiko prozeduraren arabera bideratuko da eskaera hori.

2.- Deialdiaren ebazpena Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean, gardentasun atarian eta Tolosako lurralde esparruan hedatuen dauden komunikabideetan argitaratuko da, eta honako alderdi hauek definitu behar ditu gutxienez:

- a) Kontsultaren izaera eta haren lurralde esparrua, hala badagokio.
- b) Kontsultapean jarritako galdera edo galderak.
- c) Bozketa sistema.
- d) Kontsultaren epeak eta ezaugarriak eta kontsultarekin loturiko aukera desberdinei buruzko informazio bideak jakinaraziko dituen informazio kanpaina.

Kanpaina denboraldia ez da 30 egun naturaletik beherakoa izango, ez eta 90 egunetik gorakoa ere.

- e) Bozketa aldia. Denbora tarteak ez da izango da izango 15 egun jarrai edo txandakakoa baino luzeagoa. Kontrako kasuan, udalbatzaren osoko bilkurak erabakia hartu beharko du arrazoiak behar bezala justifikatuta.
- f) Bozketa lekuak.
- g) Kontsulta mahaien izendapena.
- h) Prozesuaren berme eta kontrol sistema.
- i) Udal langile gaituak.

3.- Kontsulta egin beharko da deialdia GAO-n argitaratzen den egunaren hurrengo 90 egunen eta urte baten arteko epe luzaezinean.

4.- Argitalpenaren hurrengo 5 egun naturalen barruan, deialdi hori Udalaren web atarian, iragarki-taulan eta dagokion lurralde-eremuan zabalkunderik handiena duten hedabideetan argitaratuko da.

5.- Araudi honen **xx.** artikulua xedaturikoaren arabera herri ekimena bultzatzeko gaitutako gizarte erakundeak kontsultaren ondorioetarako interesduntzat hartuko dira, baldin eta haien helburu soziala kontsultak gai duen kontuarekin loturik badago. Kasu horretan, informazio kanpaina aurrera eramateko jarritako epean, beren jarrera adierazteko ekintzak aurrera eraman ahal izango dituzte erakunde interesdunek.

63. artikulua. Informazio kanpaina eta eztabaida publikoa

1.- Informazio-kanpainak eztabaida publikorako epe bat jaso beharko du, eta horren barruan, ekitaldi mota desberdinak antolatu daitezke metodologia desberdinekin, iritziak eta argudioak trukatu daitezela errazteari begira.

Eztabaida Publikoa egiteko ezarritako epearen barruan, Sustapen Batzordeak, talde politikoek eta gizarte-eragile nahiz elkarte profesional interesatuek beren jarreraren inguruko informazio-jarduerak egin eta azalpenak eman ahal izango dituzte.

Informazio eta eztabaida publikorako epea ezin daiteke 30 egun naturalekoa baino laburragoa izan, ezta 90 egun naturalekoa baino luzeagoa ere.

64. artikulua. Bermeen sistema

1- Bermeen sistemaren helburua da kontsulta prozesuaren fidagarritasuna, gardentasuna, neutraltasuna eta objektibotasuna bermatzea, eta aplikagarri zaion erregimen juridikoa betetzen dela ziurtatzea. Kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordeak garatuko du bermeen sistema.

2.- Udalak Kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordearen eskura beharreko baliabide pertsonalak eta materialak jarriko ditu bere eginkizunak behar bezala gara ditzan, aplikatu beharreko legeriak xedaturiko erregulazioaren eta kontuen berri emateko mekanismoen arabera betiere.

65. artikulua. Kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordea

1.- Kontsulta prozesuaren argitasuna, gardentasuna eta eraginkortasuna zaintzeaz arduratuko den organoa da.

2.- Kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordeak autonomiaz eta independentziaz jardungo du bere eginkizunak betetzerakoan.

3.- Kontsulta-prozesu bakoitzeko Kontrol Batzorde bat eratuko da, kontsultapean izango diren ekimenen eta gaien kopurua edozein izanik ere .

4.- Deialdiaren ebazpenak haren osaketa aurreikusi behar du, bakarria izango da kontsulta bakoitzerako.

66. artikulua. Kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordearen osaera

1.- Batzorde horrek kide kopuru bakoitia izango du, bost baino gutxiago ez eta hamabost baino gehiago ez, eta presentzia orekatua bermatuko da emakumeen eta gizonen artean, bi sexuak gutxienez ehuneko 40an ordezkatuak egon daitezen.

Udaleko kideen kopurua ezin izango da Batzordeko guztizko kideen erdia gehi bat baino handiagoa izan.

2.- Deialdia egiten den unean 30 eguneko gehienezko epea zabalduko da, eta gizarte erakunde interesdunek epe horretan adierazi behar dute Batzordeko kide izateko asmoa, beren ordezkari izango den pertsona izendatuta.

3.- Batzordean ordezkaria izendatzeko interesa duten erakundeen kopurua Araudi honetan aurreikusitako gehieneko kide kopurua baino handiagoa bada, erakunde interesdunaren artean zozketa publikoa egingo da Batzordearen azken osaketa finkatzeko, eta Alkatetzaren edo hark eskuordetutako organoaren ebazpenaren bidez onartuko da hura.

4.- Herri Administrazioen eta administrazio prozedura erkidearen erregimen juridikoaren alorrean indarrean dagoen legeriak organo kolegiatueterako xedaturikoa izango du arau Batzordearen funtzionamenduak.

5.- Haren izendapena erabaki zuen organoaren aurrean errekurritu ahal izango dira Batzordearen erabakiak.

67. artikulua. Kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordearen eginkizunak

1.- Honako eginkizun hauek izango ditu kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordeak:

a) Kontsulta prozesua behar bezala gara dadin arduratuko da, Araudi honen eta deialdian jasotako arau espezifikoen arabera.

b) Udalaren jardueren jarraipena egingo du kontsulta prozesuan.

c) Kontsulta prozesua hobetzeko gomendioak eta iradokizunak egingo ditu.

d) Emaitzen zenbatze jarduerak berrikusiko ditu eta aktak nahiz gorabeherei buruzko, horrelakorik baldin badago, txostena Alkatetzari helaraziko dizkio, emaitzak adieraz daitezten.

e) Deialdiaren ebazpenak esleitu diezaiokeen beste edozein.

2.- Udalak kontsultaren emaitzari begira duen posizionamendua publiko egin ondoren bukatuko da batzordearen agintaldia.

68. artikulua. Udalaren espazioak eta baliabideak

1.- Udalak erabakiko du informazio kanpainaren eta eztabaida publikoaren eskura zein espazio publiko jarriko dituen, eta baita haien banaketa ere, posizio interesdunen artean berdintasun eta proportzionaltasun printzipioak errespetatuz betiere. Espazio horiek irisgarritasun-printzipioa bermatu beharko dute.

2.- Udal web atarian atal bat jarriko da kontsultaren gaiari buruzko aukera desberdinetarako.

3.- Udalak azalpen-buletin bat prestatuko du eta etxeetan banatuko du. Buletinean, kontsulta-gaiaren inguruan egon daitezkeen jarrera desberdinei espazio bera eskainiko zaie, bozeramaileen Batzordean entzun eta eztabaidatu ondoren. Jarrerei buruzko azalpen horiek udal talde politikoek, ekimenaren sustatzaileek edo interesatu gisa kreditatutako eragile nahiz kolektiboek egin ahal izango dituzte.

69. artikulua. Bozkatzeko moduak

1.- Aurrez aurreko bozketa kontsultarako mahaian edo mahaietan egingo da deialdiaren ebazpenean adierazitako egunean edo egunetan, hartan jasotako ordutegian.

2.- Aurrez aurreko bozketa boto txartelen bidez egingo da eta gutun azal itxian. Gutun azal hori hautestontzian sartu beharko da.

3.- Honako irizpide hauek errespetatuko dira betiere: parte hartzaileen identifikazioa, hauteskunde erroldan edo zerrendan inskribatuak daudela egiaztatuz; botoaren isilekotasuna eta botoak daramatzaten gutun azalen osotasuna, zaintza sistema egokiaren bidez zenbatzeko unera arte.

4.- Aurrez aurrekoa ez den bozketa baliabide elektronikoaren bidez egingo da batik bat. Salbuespen gisa posta bidez bozkatu ahal izango da, eta horretarako, hauteskunde araudi orokorra hartuko da erreferentzi gisa, jarritako baliabideak soil-soilik udalarenak izango badira ere.

5.- Aurrez aurrekoa ez den bozketak honako hauek bermatu behar ditu, betiere:

a) Segurtasuna parte hartzen duen pertsona identifikatzerakoan.

b) Pertsona bakar batek bi aldiz edo gehiagotan ez bozkatzea.

c) Botoaren isilekotasuna, eman den iritzia eta iritzi hori eman duen pertsonaren artean inolako loturarik ezarri ez dadin.

d) Boto elektronikoaren eta posta ziurtatuaren bidezkoaren segurtasuna, parte hartzea edo emandako botoak alda ez daitezen.

e) Gardentasuna, behaketa eta gainbegiratze independentea eta oinarritua aurrera eraman ahal izateko.

70. artikulua. Kontsulta mahaiak

1.- Kontsulta mahaiak deialdiaren ebazpenean finkatuta egongo dira eta gutxienez 3 kide eta gehienez 5 izango dituzte, dagozkien ordezkoekin. Kideetako bi gutxienez udal langile izaera izango dute eta mahaiko lehendakari eta idazkari eginkizunak beteko dituzte.

2.- Udal langileen artetik boluntarioki aurkeztutakoen zozketaren bitartez hautatuko ditu mahai-kideak Kontsultarako Organo Izapidegileak. Boluntariorik ez balego, gainerako kideak Tolosako biztanleak izango dira, baina ez dute parte hartzeko obligaziorik eta horrenbestez askatasun osoz uko egin diezaioke izendapenari. Udal langileen izendapena behartua izan daiteke langile boluntario aski aurkezten ez badira.

3.- Mahaietan prozesuaren behatzaile gisa egon ahal izango dira udal talde politikoek eta kontsultan interesaturiko erakundeek proposatutako pertsonak. Haiek, deialdia egiten denetik 30/45 eguneko epean gehienez, eman beharko diote pertsona horien zerrenda herritarren parte hartze alorrean eskumena duten udal organoari. Era berean, behatzaile gisa mahaietan egon ahal izango da hala nahi duen Tolosako edozein herritar, aipaturiko epe horretan eta organo berari jakinarazi badio nahi hori.

4.- Bozkatzeko mahaiak osatzen duten pertsonen beren zerbitzuak ordainduko zaizkie Udalak deialdi bakoitzean finkatutako zenbatekoekin. Euskadiko administrazio autonomikoak Eusko Legebiltzarrerako hauteskundeetan jarritako zenbatekoak hartuko dira erreferentzia gisa.

5.- Bozkatzeko mahaiak administrazio organo kolegiatuaren alorrean eta hauteskunde legeria orokorrean indarrean dagoen araudia izango zaie aplikagarri, beren izaerarekin bateragarria den guztian.

6.- Herri esparruko kontsultetan, gutxienez aurrez aurreko kontsulta mahai bat bermatuko da Tolosako auzo bakoitzeko, eta mahai batek ez ditu, inolaz ere, 800 biztanle baino gehiago izendatuak izango.

71. artikulua. Kontsulta mahaien eginkizunak

1.- Kontsulta-mahaien eginkizunak ondorengo hauek dira:

- a) Parte hartzen duten pertsonen araudi honek aitortzen dien partaidetza-eskubidea egoki erabil dezaten laguntzea.
- b) Parte hartzera deitutako pertsonak identifikatzea.
- c) Parte hartzera deitutako pertsonen zerrenda zaintzea, botoa eman dadila baimentzea eta parte-hartzaileen erregistroa eramatea.
- d) Erantzunen behin-behineko kontaketa publikoki egitea eta dagokion aktan agerraraztea, izandako gorabeherekin batera.
- e) Kontsulta gauzatzeko beharrezkoa den materiala erabiltzeko moduan dagoela zaintzea.
- f) Kontsulten Organo Izapidegileak edo Udalak agintzen dizkioten gainerakoak.

Kontsulta-mahaiaren lehendakariak agintari publiko gorenaren izaera edukiko du bere jardueraren eremuaren barruan, eta langile publikoaren izaera edukiko du.

72. artikulua. Botoen zenbaketa

- 1.- Botoa emateko denbora amaitutakoan, mahaiek botoak zenbatuko dituzte, eta baliogabetzat hartuko dituzte alde aurretik deialdian adostutako ereduarekin bat ez datozen boto txartelak edo edozein eratako aldaketak izan dituztenak, emandako iritzia inguruan okerra eragin edo hura baldintzatu dezaketelako.
- 2.- Mahaiek botoen zenbaketaren akta idatziko du eta kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordeari emango dio. Akta horretan, bozketa prozesuko edozein alderdiri buruzko alegazioak jasoarazi ahal izango dituzte Mahaia osatzen duten pertsonak, baita behatzaile gisa egon direnak ere.
- 3.- Kontsultaren Jarraipen eta Kontrol Batzordeak, hala badagokio, aktan jasotako alegazioei buruzko txostena egingo du eta Alkatetzari helaraziko dio botoen zenbaketaren aktekin batera, dagokien ebazpenaren bidez erabaki daitezzen.

73. artikulua. Emaitzak argitaratzea

- 1.-Akta jasotzen den egunetik, eta gehienez ere 7 eguneko epean, Alkateak ebazpenaren bidez adieraziko ditu emaitzak. Ediktuen taulan, gardentasun atarian eta Alkatezako egokitzat hartzen duen beste edozein baliabidetan argitaratuko da ebazpena.
- 2.- Tolosako Udalak kontsultan lortutako emaitzak argitaratuko ditu, datu teknikoak zehaztuz eta sexuaren arabera bereiziz.
- 3.-Emaitzak adierazteko ebazpenaren aurka, eta baita izan diren alegazioak edo/eta gorabeherak erabakitzen dituenaren aurka ere, errekurso administratibo eta jurisdikzional arruntak aurkeztu ahal izango dira.

74. artikulua. Udalaren posizionamendua emaitzari begira

- 1.- Bozketaren emaitzarekin loturiko ebazpena egin denetik edo gertatutako gorabeheren ebazpena egin denetik hasi eta gehienez ere 60 egun naturaleko epean, Gobernu Taldeak edo Osoko Bilkurak (organo eskudunak), Bozeramaileen Batzordearen bidez, publikoki eta behar bezala arrazoituta adieraziko du emaitzak zer-nolako eragina izango duen kontsultapean jarritako jarduera publikoan duen izaeraren eta lotura mailaren arabera.

III- TITULUA: KOMUNITATEAREN GARAPENA BULTZATZEKO EGITURA

I. KAPITULUA: HERRITARREN KAPAZITAZIOA ETA AHALDUNTZEA

(KAPITULU HAU ERABAT GARATU GABE DAGO ORAINDIK)

75. artikulua. Tolosatzen eskola irekia

1.- Tolosako udalak "Tolosatzen Eskola Irekia" eratu du Tolosako herritarrak trebatu eta ahalduntzeko, partehartzetik eta elkarlanetik, komunitatea helburu duen herri agenda partekatu bat garatzeko.

2.- Tolosatzen Eskola Irekia hiru lan esparru nagusitzan ardaztuko da:

a) Trebetasun sozialak

b) Sendotze sozio-komunitarioa

c) Udalerriaren ezagutza

3.- Eskola irekiaren jardueren publiko hartzailea, halaber, hiru multzotan banatuko da, nagusiki:

a) Tolosako herritarrak, elkarteak eta kolektiboak

b) Tolosako Udaleko langileak

c) Tolosako Udaleko ordezkari politikoak

76. artikulua. Tolosatzen eskola irekiaren kudeaketa eta funtzionamendua.

1.- Tolosako Udaleko Komunitatea eta Gobernantza sailaren eraginpekoa izango da Tolosatzen Eskola Irekia.

2.- Tolosatzen Eskolak ikasturtearen araberako programazioa osatuko du ekitaldi bakoitzean, eta horren bidez burutuko du bere jarduera.

3.- Eskolaren kudeaketarako Talde Motorra eratuko da, eta talde hau izango da da eskolaren jardueraren diseinuaz, jarraipenaz eta ebaluazioaz arduratuko dena.

77. artikulua. Tolosako eskola irekiaren programazioa

78. artikulua. Tolosatzen Aliantzak. Konpromisoaren kudeaketa

79. artikulua. Bestelako formazio eta kapazitazio ekintzak

II. KAPITULUA: ELKARTEGINTZA SUSTATU, INDARTU ETA SARETzea

80. artikulua. Elkarte-sarea

1.- Tolosako herritarren elkarte eta kolektiboen sarea udalerririk duen gizarte kapitalaren elementu garrantzitsua da, izan ere, elkartegintza pertsonak bere udalerriarekin duten konpromisoaren adierazpen kolektiboa da. Elkartegintzak, gainera, balio erantsia du, interes publikoko eta sozialeko xedeak dituelako.

2.- Udalak hainbat baliabide publiko erabiliko ditu ehun-sozialak sustatutako proiektuen garapena eta indartzea sustatzeko, bereziki, berdintasunaren eta justizia sozialaren ikuspegitik lan egiten dutenak, komunitatea eta komunitario dena indartzea helmuga dutenak eta bazterketa-arriskuan dauden pertsona eta kolektiboen partaidetza eta inklusiorako bide direnak.

3.- Tolosako Udalak herriko eta interes publikoko gaietan parte hartzeko bidea emango die udalerriko herritarren elkarte eta kolektiboek, eta baliabideak bideratuko ditu hauek garatu eta egonkortu daitezken, beti ere elkarte eta kolektibo bakoitzaren ekinbiderako autonomia errespetatuz.

81. artikulua. Herritarren elkarte eta kolektiboen fitxategia

1.- Herritarren elkarte eta kolektiboen-sarearekin harremanak errazteari begira, udalerrian jarduten duten irabazi asmorik gabeko eta elkarte-araubide espezifiko baten mende ez dauden herritarren elkarte eta kolektiboen fitxategia sortu eta zainduko du sail edo zerbitzu eskudunak, baita eguneratuta mantendu ere.

2.- Fitxategiak helburu hauek izango ditu:

a) Udalerrian dagoen elkarte-sarea ezagutzeko eta hauen balio publikoa aitortzea.

b) Arau honetan aitortutako eskubideak erabiltzeko erraztasunak ematea, kasu bakoitzean zehazten den moduan.

c) Udalari eta, oro har, Tolosako gizarteari aukera ematea une oro ezagutzeko zein diren kolektiboen ordezkari buruzko daturik garrantzitsuenak, haien jardueren interes-maila edo herri erabilera, berdintasunarekin edo aniztasunarekin duen lotura, edo sareak eta aliantzak sortzea errazten duen beste edozein datu, beti ere Datuen Babeserako 3/2018 Lege Organikoak dioena aintzat hartuz.

84. artikulua. Herritarren elkarte eta kolektiboen izaera

1.- Arau honen ondorioetarako herritarren elkarte eta kolektibo kontsideratzen dira:

a) Herritarren elkarte izaera dute: dagokion eroldan formalki eratutako eta inskribatutako irabazi asmorik gabeko izaera juridikodun elkarte-izaera duten erakundeak, elkartzeko eskubidea arautzen duen erregimen orokorrek bat datozenak, baldin eta beren egoitza edo jarduera nagusia Tolosako udalerrian kokatua badago eta beren funtsezko helburua, Estatuetan jasota duten moduan, herritarren interes orokorrak edo sektorialak ordezkatzeko eta sustatzea eta herritarren bizi-kalitatea hobetzea bada.

b) Herritarren kolektibo izaera dute: herritarren elkarte izan gabe, irabazi-asmorik gabeko hiru pertsona fisiko edo gehiagoko taldeak, baldin eta Tolosako udalerrian esku hartzen badute, herrian sustraituta badaude, eta xedeen artean herritarren interes orokorrak edo sektorialak sustatzea eta herritarren bizi-kalitatea hobetzea badute.

85. artikulua. Fitxategiaren informazioa

1.- Formalki erregistratutako elkarten kasuan, honako informazioa jasoko du fitxategiak:

a) Erakundearen estatutuak, honako hauek adierazita: izena, jarduteko lurralde-eremua, egoitza soziala, helburuak eta jarduerak, hasierako ondarea, erabili ahal izango dituen baliabide ekonomikoak, erakundearen funtzionamendu demokratikoa bermatzen duten irizpideak, eta edozein Erregistro Publikotan inskribatzeko indarrean dagoen araudian zehazten diren alderdi guztiak.

b) Dagokion Erregistro Publikoko inskripzioa eta inskripzio-zenbakia egiaztatzea.

c) Bazkide-kopurua (generoaren, adinaren eta testuinguru zehatzean garrantzitsutzat jotzen diren ardatzen arabera sailkatuta).

Oinarrizko elkarten federazio, konfederazio edo batasunen kasuan, gainera, elkarte osatzen duten erakundearen kopurua egiaztatzen duen agiria aurkeztuko da, bai eta horien zerrenda ere, helbidea Tolosan dutenak eta horietako bakoitzaren bazkide kopurua adierazita.

2.- Herritarren kolektiboen kasuan, honako hauek jasoko ditu fitxategiak:

a) Talde edo kolektiboko kideen izen-abizenak eta nortasun-agiria (generoaren, adinaren eta testuinguru zehatzean garrantzitsutzat jotzen diren ardatzen arabera bereizita).

b) Hala badagokio, kolektiboak hartzen duen izena.

c) Fitxategian izena emateko borondatea adieraztea.

d) Talde edo kolektiboaren xedearen edo xedeen deskribapena

e) Talde edo kolektiboak nagusiki Tolosako udalerrian egiten dituen jarduerak.

f) Jakinarazpenetarako helbidea.

g) Aplikatzekoa den sektoreko araudiaren arabera legezko ordezkari gisa jarduten duen pertsona, edo, halakorik ezean, talde edo kolektiboak ordezkari gisa izendatutako pertsona. Ordezkaritza Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 5. artikuluan aurreikusitako bitartekoen arabera egiaztatu beharko da.

Bi kasuetan, fitxategian inskribatzea formulario normalizatuen bidez egin beharko da.

3.- Fitxategian inskribatutako herritarren elkarte eta kolektiboen direktorioa publiko egingo du udalak, beti ere Datuen Babeserako 3/2018 Lege Organikoak dioena aintzat hartuz.

86. artikulua. Udalerriaren elkartegintza indartzeko eta sendotzeko funtsezko tresnak

1.- Herritarren elkarteak eta kolektiboak beren jarduerak berme guztiekin garatu ditzatela erdiesteko, Tolosako Udalak zenbait bitarteko juridiko eta material erabili ahalko ditu. Horretarako, laguntzez, dirulaguntzez, hitzarmenez edo horretarako egokia den bestelako lankidetzak molde guztiez baliatu ahal izango da.

2.- Interes orokorra sustatzeko xedea duten elkarte-proiektuak bultzatuko dira, herritar guztientzat irekiak, inklusiboak, irisgarritasun unibertsala eta desberdintasunen murrizketa bermatzera bideratuak eta, ahal dela, doakoak, edo, gutxienez prezio politika arrazoizkoak izango dituztenak; gizarte-egituraketa eta herritarren erakunde eta kolektiboen arteko lankidetzak sustatzen dutenak; lurralde-orekan, berdintasunean eta justizia sozialean eragiten dutenak; eta erabakiak hartzeko gune irekia dutenak.

3.- Elkartegintza sustatu eta indartzeko beharrezko neurriak jasoko dituen programa bat prestatuko du Tolosako Udalak, genero ikuspegia kontuan hartzen duena. Programa horren barruan argi adieraziko dira lortu nahi diren helburuak eta ondorioak, eta horiek lortzeko behar diren epeak eta eskura jarriko diren bitarteko edo baliabideak.

Programa horretan ondoko hauek sartu ahal izango dira:

a) Elkartegintza mugimendua kudeatzeko, dinamizatzeko eta sustatzeko heziketa eta gaikuntza, herritar-mugimenduaren inplikazioarekin antolatuta, hainbat formatu eta modalitatetan.

b) Aholkularitza-zerbitzua, partaidetzaren eta kudeaketaren maila desberdinetan.

c) Elkarreentzako baliabide bereziak.

4.- Arreta berezia emango zaie gizonen eta emakumeen partaidetzan dauden desberdintasunak gainditzeko prestakuntza-ekintzei.

87. artikulua. Gizarte zibila indartzea

1.- Tolosako Udalak herritarren artean herritartasun aktiborako informazioa eta prestakuntza bultzatuko ditu balio demokratikoak eta parte hartzea gara daitezkeen gizarte balio gisa, arreta berezia jarriko genero-berdintasunari buruzko printzipioetan.

2.- Tolosako Udalak gizartearen borondatezko ekintza parte-hartzaile, inklusibo eta eraldatzailearen errealitate desberdinak ezagutu eta sustatuko ditu, arlo horretan indarrean dagoen legerian jasotako moduan, eta gizarte indartzeko gizartearen parte hartzeko beste modu batzuekin duen lotura bultzatuko du.

3.-Tolosako Udalak udalerririk dituen gaitasun ekonomikoaren arabera baliabide eta ekipamendu egokiak emango dizkie boluntariora eredu horien esparruan diharduten taldeei.

II. KAPITULUA. LANKIDETZA PUBLIKO-SOZIALA

88. artikulua. Lankidetzaren publiko-soziala

1.- Lankidetzaren publiko-sozialtzat joko dira herritarren eta 83. artikuluan definitutako irabazi-asmorik gabeko herritarren elkarte eta kolektiboen eta Tolosako Udalaren eta haien erakunde publikoen arteko lankidetzaren moduak, bientzako interes komunekin jarduerak garatzeko, onura orokorra sortzea dakartenak.

2.- Zerbitzu publikoak emateaz bestelako jarduerak sustatuko dira lankidetzaren publiko-sozialaren bitartez.

3.- Lankidetzaren publiko-sozialaren esparruan garatzen diren jarduerak printzipio hauek izango dituzte buru: gardentasuna eta publikotasuna, lehia eta objektibotasuna, erantzunkidetasuna, elkarrekikotasuna eta osagarritasuna, ingurumen, ekonomia eta gizarte-iraunkortasuna, autonomia, lankidetzaren konfiantza, irisgarritasun unibertsala eta arazoizko doikuntzak, ekitatea eta berdintasuna eta koherentzia.

89. artikulua. Sustapena

1.- Honako subjektu hauek parte hartu ahal izango dute lankidetzaren publiko-sozialeko jardueretan:

A) Tolosako Udalaren aldetik, sustatu nahi den gai bakoitzean eskumena duen edozein organo.

B) Herritarrek, erakundeak eta irabazi-asmorik gabeko herritarren kolektiboak.

2. Lankidetzaren publiko-sozialeko jardueren garapenean parte hartu ahal izango dute, osagarri gisa:

a) Beste administrazio publiko batzuk edo zuzenbide publikoko erakundeak.

b) Pertsona fisiko edo juridikoak, zuzenbide pribatuko subjektuak, artikuluko honetako 1.B paragrafoan aipatutakoez bestelakoak, gizarte-ekonomiako erakundeak barne.

90. artikulua. Esku-hartze eremuak

1.- Udalak lankidetzaren publiko-soziala sustatuko du interes orokorreko jarduerak garatzeko, baldin eta, bere eskumenen barruan, onura orokorra edo komuna ekarriko badute. Jarduera horiek, besteak beste, zeharkakoak izan daitezkeen eremu hauetan egin ahal izango dira, beti ere eremuok zabalak izan daitezkeela ulertuz eta hauen arteko elkarrekin eman daitezkeela ahalbidetuz:

a) Parte-hartzea sustatzea: elkartegintza, boluntarioritza eta parte-hartze komunitarioa sustatzea eta alor hauetan egindako lana gizartean ikusaraztea eta zabaltzea. Era berean, eremu horietan egindako lana ikusaraztea eta gizartean zabaltzea.

- b) Hirigintza: espazio publikoak edo ondasun komunak kontserbatu, birgaitu edota berroneratzeari buruzkoak (orube hutsak, lokalak, ekipamenduak, berde komuna).
- c) Hiri-ingurumena: ingurumenaren babesa, ingurumen-hezkuntza, baliabide naturalen kudeaketa jasagarria eta erabilera eraginkorra, hondakinen gutxiagotzea, birziklapena, berrerabilpena edota klima larrialdiaren eta haren ondorioen aurka egiteari buruzkoa.
- d) Elikadura, ekonomia eta kontsumo alternatiboak sustatzea.
- e) Herritarren elkartasunerako jardunbideak sustatzea: zaintza sareak edota denbora-bankuei buruzkoak.
- f) Kulturartekotasuna, belaunaldiartekotasuna eta sexualitatea jorratzen duten kapazitismoak edo gaiak gainditzea sustatzea.
- g) Osasun publikoa babestea: bizi-ohitura osasungarrien hobekuntza eta osasunerako hezkuntza sustatzeari buruzkoak, bai lurraldean eta komunitateekin jardunez, bai ingurune eta politika osasungarriak sustatuz.
- h) Kirola sustatzea: balio pertsonalen eta sozialen garapenari eta aisialdiaren okupazioari lotutakoak, gizarte-koheziarako, komunitate-garapenerako eta balio zibiko-sozialen sustapenerako tresna gisa.
- i) Kultura sustatzea: kultura-sorkuntza bultzatzeari eta hiriko kultura-proiektuak eta esperimenezko eta sormen artistikoko proiektuak garatzeari buruzkoak, kultura-jaialdiak, jaiak eta kultura-ekimenak garatzeari buruzkoak, hurbileko kultura-eredu bat garatzeari buruzkoak eta herritarrek kulturarako sarbidea izateari buruzkoak.
- j) Balio demokratikoak, giza eskubideak, justizia soziala eta berdintasuna sustatzea eta genero-indarkeriaren eta LGTBIQ+ fobiaren aurkako borroka egitea.
- k) Hizkuntza berdintasuna sustatzeko euskararen aldeko lan egitea, elkarlana sakonduz.
- l) Tokiko garapen ekonomikoa sustatzea, enplegarritasuna, gizarteratzea eta laneratzea bultzatuz.
- m) Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzea.
- n) Herritarrei edo beren ezaugarri bereziengatik gizarte-bazterkeriako ingurune aurreikusgarrietan dauden taldeei eragiten dieten gizarte-arriskuko egoeren prebentzioa eta gizarte- eta laguntza-ongizatearen sustapena.
- o) Politika publikoak hobetzea eta herritarren eskaeretara egokitzea.
- p) Udal eskumenekoa den eta zerrenda honetan aipatu ez den beste arloren bateko jarduerak.

91. artikulua. Elkarlan publiko-soziala bideratzeko tresnak

1.- Indarrean dagoen araudian aurreikusitako tresnetatik edozeinen bidez eta horren arabera artikulatu ahal izango da lankidetzaren publiko-soziala, ordenantza honetan xedatutakoaren aurka ez doan bitartean; baina, bereziki, ondorengo tresnak zehaztu dira lankidetzaren hau gauzatzeko:

1.1.- Esparru juridikoa ezartzeko tresna konbentzionalak:

a) Tolosako Udalak irabazi asmorik gabeko herritar-erakunde eta -kolektiboekin hitzarmenak sinatu ahal izango ditu, lankidetzaren publiko-sozialaren esparruan interes komuneko helburu eta jardueraren bateratuak garatzeko, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen eta aplikatu beharreko udal-xedapenetan ezarritakoaren arabera.

b) Lankidetzaren publiko-sozialaren esparruan sinatzen diren hitzarmenek Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 49. artikuluan adierazitako alderdiak jaso beharko dituzte.

1.2.- Sustapen-tresnak:

a) Tolosako Udalak lehia bidezko dirulaguntzak eman ahal izango ditu, eta salbuespen gisa zuzenean, dirulaguntzei buruzko Legearen xedatutakoaren arabera, betiere Kontratuen Legearen xede ez badira eta onura publikoko edo gizarte-intereseko helburuak lortzen laguntzen badute.

b) Era berean, udalak zerga-onurak ezarri ahal izango ditu, edo kasu bakoitzean aplikatu beharreko araudiak baimentzen dituen salbuespenak, murrizketak, hobariak edo kenkariak erabaki.

c) Tolosako Udalak elkarlan publiko-sozialeko jardueran izango duen parte-hartze ekonomikoa artikulatu ahal izango du, udal-aurrekontuetan behar bezala kontsignatzea eskatuko duten hornidurak eta/edo zerbitzuak emanaz edo obrak eginez.

1.3.- Ondarea kudeatzeko tresnak:

a) Tolosako Udalak bere ondasun higigarri edo higiezinaren erabilera baimendu edo laga ahal izango die irabazi-asmorik gabeko herritarrei elkarlan publiko-sozialeko jarduerak garatzeko, Herri Administrazioen Ondareari buruzko azaroaren 3ko 33/2003 Legearen, ekainaren 13ko 1372/1986 Errege Dekretuaren bidez onartutako Toki Erakundearen Ondasunen Erregelamenduan eta ondarearen arloan indarrean dagoen gainerako legerian aurreikusitakoaren arabera.